



HERBERT JA HUILU

Herbert Lindholm huilupedagogina, muusikkona ja säveltäjänä

Koulutusala Kulttuuriala	
Koulutusohjelma/Tutkinto-ohjelma Musiikin koulutusohjelma	
Työn tekijä(t) Sinikka Janhunen	
Työn nimi Hrbert ja huilu. Herbert Lindholm huilupedagogina, muusikkona ja säveltäjänä	
Päiväys	29.4.2016
Sivumäärä/Liitteet	27+1
Ohjaaja(t) Anna-Maria Pekkinen	
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t) Savonia-ammattikorkeakoulu/Sari Mokka-Karttunen	
<p>Tiivistelmä</p> <p>Opinnäytetyö tarkastelee Herbert Lindholmin toimintaa huilupedagogina, muusikkona ja säveltäjänä hänen omien kertomustensa pohjalta. Huilupedagogiikan osalta tutkielmassa pyritään perehtymään Herbert Lindholmin huilunsoittoon liittyneisiin henkilökohtaisiin peruseriaatteisiin ja niiden taustalla vaikuttaneisiin näkemyksiin ja ajatuksiin.</p> <p>Herbert Lindholm syntyi Porvoossa 17.6.1946. Matka Porvoosta Kuopioon musiikin ammattilaiseksi alkoi harmonikan soiton opettelulla 12-vuotiaana. Juho Alvaksen huilunsoittoa kuunnellessaan hän innostui itsekin soittamaan huilua. 17-vuotiaana Lindholm aloitti huilunsoiton opiskelun Sibelius-Akatemiassa Juho Alvaksen oppilaana. Hän sai Sibelius-Akatemian päästötodistuksen 31.5.1968. Huiludiplomin hän suoritti erinomaisesti, ensimmäisten joukossa Suomessa, 29.9.1972.</p> <p>Keväällä 1969 Herbert Lindholm tuli Kuopion orkesterin 1. huilistiksi. Hän toimi lisäksi tuntiopettajana Kuopion Musiikkiopistossa. Vuonna 1973 hän jätti orkesterin ja siirtyi Kuopion Musiikkiopistoon/konservatorioon opettajaksi ja yliopettajaksi, josta hän jäi eläkkeelle vuonna 2009.</p> <p>Herbert Lindholm on huilunsoiton taituri ja synnynnäinen opettaja, joka opetti oppilaslähtöisesti, oli kanssakulkija ja ohjaaja oppitunneilla ja iloitsi edistymisestä hyppimällä tasajalkaa yhdessä oppilaidensa kanssa, kun jokin huilunsoiton ongelma ratkesi. Hänen opetustyylinä oli aikaansa edellä.</p> <p>Herbert Lindholmin asema Kuopiossa muusikkona, kapellimestarina, säveltäjänä ja ennen kaikkea opettajana on vertaansa vailla. Herbert Lindholmin elämäntyö on erityisesti Kuopion, mutta myös koko Suomen, huilustien keskuudessa merkittävä. Työ ei ole missään tapauksessa vielä loppunut, säveltäminen ja soittaminen, samoin kuin huilun hopeisten äänenvärien etsiminen, jatkuvat yhä. Herbert Lindholmin pitkä ja monipuolinen ura on selkeä osoitus siitä, kuinka työ motivoi ja innostaa jatkuvasti.</p>	
Avainsanat Herbert Lindholm, huilu, huilupedagogiikka, opettaminen	

Field of Study Culture			
Degree Programme Degree Programme in Music			
Author(s) Sinikka Janhunen			
Title of Thesis Herbert and the flute. Herbert Lindholm flute pedagog, musician and coposer			
Date	29.4.2016	Pages/Appendices	27+1
Supervisor(s) Anna-Maria Pekkinen			
Client Organisation /Partners Savonia University of Applied Sciences/Sari Mokka-Karttunen			
<p>Abstract</p> <p>This study examines Herbert Lindholm as a flute pedagogue, a musician and a composer, based on his own stories. Concerning flute pedagogy this study aims to find out the personal factors behind his flute playing principals, thoughts and ideas.</p> <p>Herbert Lindholm was born in Porvoo on 17th of jun in 1946. The way from Porvoo to Kuopio as a music professional started with accordion studies at the age of 12. He fell in love with the flute after hearing Juho Alvas play. At the age of 17, he started to study at the Sibelius-Academy with Juho Alvas. He graduated at the Sibelius Academy on the 31st of May in 1968. He completed his Diploma in Flute Performance excellently on the 29th of September in 1972, being one of the first in Finland.</p> <p>In the spring of 1969 he was nominated for the 1st Orchestra Flutist in Kuopio. In addition to that he worked as a part-time teacher in the Kuopio Music School. He left the orchestra in the fall of 1973 and started a decade's work at the Kuopio Conservatoire of Music and Dance. He retired from the principal flute teacher's position in the year 2009.</p> <p>Herbert Lindholm is a flute virtuoso and inherent teacher. Student-teacher relationship was very relaxed. During the lessons he was more a mentor than a master. He was very happy when one of the student's playing problems were solved and he jumped both feet together with the student. He was ahead of his time with his teaching methods.</p> <p>The status of Herbert Lindholm in Kuopio as a musician, a conductor, a composer and above all as a teacher is preeminent. Among flutists especially in Kuopio but also around Finland the life's work of Herbert Lindholm is significant. By no means is his work over yet. Composing and flute playing still continue as well as finding even better and better silver timbre of the flute. Herbert Lindholm's long and many-sided career shows how work motivates and inspires continuously.</p>			
Keywords Herbert Lindholm, flute, flute pedagogy, teaching			



Kuva 1. Director musices Herbert Lindholm (Kuva: Meurman 2007.)

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	6
2	TUTKIELMAN LÄHTÖKOHDAT	8
2.1	Narratiivinen ja biografinen tutkimus mikrohistorian lähtökohdista	8
2.2.1	Mikrohistorian näkökulma	8
2.2.2	Narratiivinen ja biografinen tutkimus	8
2.2	Tutkielmatehtävä	9
2.3	Tutkielman aineistot ja menetelmät	9
2.3.1	Haastattelujen toteutus.....	9
2.3.2	Lähdeaineistot	10
2.3.3	Teemahaastattelu	10
2.3.4	Aineistojen analysointi	11
3	HUILISTIN URALLE.....	12
3.1	Lapsuus ja nuoruus.....	12
3.2	Opiskelu Sibelius-Akatemiassa	13
4	KUOPIOON	15
4.1	Huilistista opettajaksi	15
4.2	Orkesterin johto	16
4.3	Opettajakoulutus ensimmäisten joukossa Kuopioon	17
4.4	Riistaveden musiikkileiri	17
5	HERBERT LINDHOLM HUILUPEDAGOGINA.....	19
5.1	Huilupedagogiikan muotoutuminen	19
5.2	Huilu nykyiseen muotoonsa vasta 1970-luvulla.....	20
5.3	Flautissimo	21
6	MUUSIKKOUS.....	23
7	SÄVELTÄMINEN.....	24
7	LOPUKSI.....	26
	LÄHTEET	27
	LIITTEET	28

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni tarkastelee Herbert Lindholmin toimintaa huilistina, huilunsoiton opettajana, kapellimestarina ja säveltäjänä, hänen omien kertomustensa pohjalta. Tutkielmani on kvalitatiivinen tapaustutkimus, jonka tavoitteena on saada muusikon, soitonopettajan ja säveltäjän ajatusmaailma ja oma ääni mahdollisimman selkeästi esiin. Tutkielma kytkeytyy mikrohistoriaan, jossa erityisenä tehtävänä on elämäkokonaisuuden valottaminen. Metodologiasa yhdistetään elämäkerrallinen ja narratiivinen tutkimus. Lähdeaineistona ovat henkilökohtaisesti Herbert Lindholmille tehty syvähaastattelu sekä edellistä täydentävä toinen haastattelu, Lindholmilta saatu materiaali, hänen internetsivustonsa sekä Tapio Myöhäsen haastattelu.

Tarkastelun kohteena ovat Herbert Lindholmin toiminta ihmisenä, huilupedagogina, muusikkona ja säveltäjänä. Huilupedagogiikan osalta tutkielmassa pyritään perehtymään Herbert Lindholmin huilunsoiton henkilökohtaisiin peruserätyksiin ja niiden taustalla vaikuttaneisiin näkemyksiin ja ajatuksiin.

Oma soittimeni on huilu, joten valitsin Herbert Lindholmin opinnäytetyöni aiheeksi, koska hän kuuluu olennaisesti Kuopion huilunsoiton historiaan. Hän on kouluttanut nykyiset kuopiolaiset ja useat muidenkin kaupunkien huilunsoiton opettajat. Olen itsekin ollut hetken Herbert Lindholmin oppilaana, hänen aloitellessaan opettajan työtään Kuopiossa.

Herbert Lindholm, suomalainen huilisti, huilupedagogi ja säveltäjä, syntyi 17.6.1946 Porvoossa. Lindholm vastaanotti Sibelius-Akatemian yleisen osaston päästötodistuksen pääaineena huilunsoitto 31.5.1968. Huiludiplomin hän suoritti 29.9.1972 erinomaisin arvosanoin. (Lindholm 2015-10-05.)

Herbert Lindholmin ura musiikin parissa alkoi Porvoossa haitarin soitolla. Kerrottuaan Juho Alvakselle kiinnostuksestaan huilun soittoon Lindholmille löytyi vanha puuhuilu, jolla hän aluksi harjoitteli. Vähän myöhemmin Lindholm pääsi Porvoon Orkesteriyhdistyksen sinfoniaorkesteriin, josta hän sai lainaksi metallihuilun. (Lindholm 2015-10-07.) Tämän jälkeen, Herbert Lindholmin omien sanojen mukaan, hänet hommittiin Helsingin Kaupunginorkesterista eläkkeelle jääneen Hanns Alvaksen oppiin naapurikylään.

Kuopion Musiikinystävien Yhdistyksellä oli Kuopiossa orkesterikoulu, jonka toiminnan lakkauttamisesta päästiin yhteisymmärrykseen, kun Kuopion Musiikkiopisto perustettiin keväällä 1954. Ehtona oli, että orkesterikoulun opettajille annetaan mahdollisuus saada työtä musiikkiopistolta ja yhdistyksellä on oikeus nimetä musiikkiopiston kannatusyhdistyksen hallitukseen yksi jäsen. (Ahonen 2004, 7.)

Kuopion Musiikkiopiston aloittaessa toimintansa 1. maaliskuuta 1954, Suomessa oli vain vähän toistakymmentä musiikkioppilaitosta. Kaikkiaan 55 oppilasta ilmoittautui piano-, laulu-, viulu- tai sellotunneille. Omia opetustiloja ei ollut, ja opettajat opettivat oppilaitaan kotonaan. Vuonna 1960 Kuopion Musiikkiopistosta tuli Suomen toinen musiikin ammattilaisia kouluttava opisto, kun Kirkkomusiikkiosasto aloitti toimintansa. Kirkkomusiikkiosaston perustaminen Kuopioon oli suuri luottamuksen osoitus musiikkiopistolle. (Ahonen 2004, 9.)

Kuopion Musiikkiopisto nousi maamme ykköskaartiin vuonna 1972 aloittaessaan opettajakoulutuksen. Valtion avun turvin Kuopiossa 20 opettajaa nimitettiin lehtorin tai vakinaisen opettajan toimiin. Valtionapujärjestelmän myötä musiikkioppilaitosten määrä Suomessa kaksinkertaistui 1960-luvun lopulta 1970-luvun puoliväliin.

Herbert Lindholm tuli Kuopion orkesterin (myöhemmin Kuopion kaupunginorkesteri) 1. huilistiksi keväällä 1969. Vuodesta 1973 alkaen hän toimi Kuopion Musiikkiopiston (v. 1978 Kuopion konservatorio) puhallinsoitinten lehtorina, huilunsoiton lehtorina 1.8.1977 lähtien ja huilunsoiton yliopettajana 1.8.1989 - 1.11.2009. (Lindholm 2015-10-7.) Herbert Lindholm on toiminut monipuolisesti kuopiolaisen huilunsoiton ja musiikin parissa. Lindholm on vuodesta 2006 ollut Suomen huiluseura ry:n kunniajäsen, ja hänelle myönnettiin director musices arvonimi vuonna 2010. (Lindholm 2015-10-05.)

Lindholmin mukaan opettajan työn ohella on ehdottomasti myös itse esiinnyttävä, jos se vain on mahdollista. Opettajan on tiedettävä miltä tuntuu nousta lavalle. Lindholm itse on esiintynyt ympäri Suomea ja hiukan ulkomaillakin, nyt hän pikkuhiljaa aikoo jättää esiintymislavat nuoremmille.

Säveltäminen on opettajan työn lisäksi ollut Herbert Lindholmille hyvin tärkeää. Eläkkeelle siirryttyään v. 2009 hän on keskittynyt säveltämiseen, oppilaita hänellä ei enää ole. Sävellyskonsertteja hänellä on ollut kotimaan lisäksi Göteborgissa, Granadassa, Bergenissä, Tallinnassa ja Odessassa. Vuodesta 1993 hän on kuulunut Suomen Säveltäjät ry:een. Huomattava osa hänen teoksistaan on pedagogisiin tarkoituksiin sävellettyä kamarimusiikkia, erityisesti huilulle. (Lindholm 2015-10-07, 2016-03-03.)

2 TUTKIELMAN LÄHTÖKOHDAT

2.1 Narratiivinen ja biografinen tutkimus mikrohistorian näkökulmasta

2.1.1 Mikrohistorian näkökulma

Tutkielmassani Herbert Lindholmista rakennetaan kuvaa hänen musiikillisen, erityisesti huillistisen toimintansa kautta. Tähän pyritään pääsemään hänelle itselleen tehtyjen haastattelujen avulla.

Opinnäytetyö on tapaustutkimus, jolla pyritään lisäämään ymmärrystä tietyistä ilmiöistä pyrkimättä kuitenkaan yleistettävään tietoon. Yleensä tapaustutkimus valitaankin menetelmäksi, kun halutaan ymmärtää kohdetta syvällisesti ja huomioida siihen liittyvät olosuhteet ja taustat. Ammattikorkeakouluopiskelijoiden opinnäytetöissä tapaustutkimuksellisuus on tyypillistä, sillä opinnäytteen aihe saadaan usein työharjoittelupaikasta tai muutoin työelämästä, jolloin ne liittyvät johonkin yritykseen tai organisaatioon. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2016.) Tämän tutkielman työelämäyhteys liittyy Kuopion konservatorioon ja Savonia-ammattikorkeakouluun.

Mikrohistoria on historiantutkimuksen haara, jonka tutkimuksen kohteena on perinteistä historian tutkimusta rajoitetumpi kohde kuten esimerkiksi kyläyhteisö, tapahtuma tai jopa yksilö. (Nenonen 1998, 985) Mikrohistoriallinen näkökulma tässä tutkielmassa on Herbert Lindholm pienyhteisössään. Tutkielmassani mikrohistoriallinen lähestymistapa yhdistyy narratiivisuuteen ja elämäkertatutkimukseen.

Tärkeä lähtökohta tutkielmassani on se, että Herbert Lindholm on kuopiolainen musiikkielämän vaikuttaja, perinteisen suurmiehiin keskittyneen historiankirjoituksen ulkopuolelta. Työssäni haluan tuoda esiin Herbert Lindholmin opettajana työskentelyn vaikutukset kuopiolaiseen huilunsoittoon. Mikrohistoriallinen tarkastelutapa antaa mahdollisuuden tutkia yksittäisiä tapahtumia tarkemmin. Mikrohistoriallisten tutkimusten tavoite on Antero Heikkisen mukaan ihmisen ymmärtäminen hänen omista lähtökohdistaan, elämänehdoistaan ja elämäntilanteistaan käsin. (Heikkinen 1993, 42.) Mikrohistorialliselle tutkimusotteelle on leimallista myös muistitiedon arvostaminen lähdeaineistona. Muistitieto on jälkiä tai johtolankoja menneisyydestä ja siellä eläneiden ihmisten tavoista ja ajattelusta. (Siikanen & Valtonen 2012, 31-32.)

Herbert Lindholmin keskeinen asema kuopiolaisen huilunsoiton parissa on syntynyt hänen työtehtäviensä kautta. Lindholmin aloittaessa opetustyön suomalainen musiikkikoulutus oli nopeasti laajenemassa ympäri Suomea. Suomen musiikkiopistoissa ei ollut puhallinsoitinten lehtorin toimia. Kuopioon sellainen perustettiin toisena Helsingin jälkeen, ja Herbert Lindholm oli sen haltija. Hän on ollut rakentamassa kuopiolaisen huilunsoitonopetuksen sen perustuksista ulkokattoon saakka. (Lindholm 2015-10-07.) Tässä opinnäytetyössä on oletuksena, että Herbert Lindholm oli poikkeuksellinen omassa tyypillisessä opettajan työssään. Mikrohistoriallisessa tutkimuskohteessa usein tyypillisessä asiassa on jotain poikkeuksellista.

2.1.2 Narratiivinen ja biografinen tutkimus

Narratiivinen tutkimusote voidaan valita, kun kohteena on esimerkiksi elämäkertatutkimus. Tarinoiden tutkiminen on luonnollisin tapa, kun tutkija on kiinnostunut opettajasta ja hänen tavastaan ymmärtää ja toteuttaa työtään. Opettajan taito, ajattelu ja toiminta ovat yksilöllisiä, niitä on tutkittava koko elämän näkökulmasta. tarinat kasvattavat sekä itseä että toisia, lisäksi tarinat ovatkin opettajatutkimuksen keskeisin väline. (Syrjälä, 2016.)

Narratiivisessa tutkimuksessa lähdetään siitä ajatuksesta, että kertominen on ihmisyyteen olennaisesti kuuluvaa.

Ihminen kertoo asioista, "tarinoi", kaiken aikaa. Esimerkiksi MacIntyre (1981) ja Mishler (1986) ovat esittäneet, että ihmisen identiteetti rakentuu kertomuksessa ja että samalla kun ihminen kertoo tarinaansa, hän myös elää tarinaansa (Vuokila-Oikkonen, Janhonen & Nikkonen 2001, 82-85). (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2016.)

Narratiivisuus viittaa tutkimuksessa lähestymistapaan, jossa huomio kohdistetaan kertomuksiin tiedon välittäjänä ja rakentajana. Narratiivisuus toimii tutkimuksessa kahdensuuntaisesti, sillä kertomukset voivat olla tutkimuksessa sekä lähtökohtana että tutkimustuloksena (Turunen 2009, 11). Tässä opinnäytetyössä narratiivisuus on läsnä Herbert Lindholmin kertomuksissa, ja tavoitteena on selvittää niitä reittejä, miten hän kehittyi huilistista opettajaksi.

Elämäkertatutkimuksesta on kyse silloin, kun tarkastellaan yksittäisen ihmisen elämän luonnetta sekä merkitystä ja aineistona on ihmistä kokonaisvaltaisesti kuvaavia dokumentteja. Koska ihmisten elämä on osa kulttuuria, voidaan elämäkertatutkimuksen avulla saavuttaa uutta ymmärrystä laajemminkin koko kulttuurista. (Syrjälä, 2016.)

2.2 Tutkielmatehtävä

Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen huilunsoittoa käsittelevissä opinnäytteissä painopiste on yleensä ollut ohjelmistoissa, opetusmenetelmissä, opetustilanteiden vuorovaikutuksessa tai jonkin tietyn soittoteknisen asian tarkastelussa (Turunen 2009, 20). Erityisesti soitonopettajiin liittyvää tutkimusta ja teoriaa ei ammattikorkeakoulujen Theseus-tietokannasta löytynyt lainkaan, puhumattakaan huilunsoiton opettajien tutkimuksesta. Hanna Turunen on tehnyt Jyväskylän yliopistolle pro gradu -tutkielman "Juho Alvas – huilutaiteilijan pedagogisesta toiminnasta elämäkerrallisessa kontekstissa".

Suomen huiluseura ry julkaisee Huilisti ja Piccolo-lehtiä. Huiluseura ry:n projekti Suomalaisen huilunsoiton historiasta on ollut vireillä useita vuosia. Muut kotimaiset musiikkialan julkaisut, kuten Rondo ja Muusikko kertovat ajan-kohtaiset huilunsoiton kentän tapahtumat. Suomalaisen musiikin henkilöhistorian tutkimus keskittyy usein suuriin säveltäjänimiin.

Pääasiallisena pyrkimyksenäni on luoda henkilöhistoriallinen kokonaiskuva director musices Herbert Lindholmin musiikillisesta toiminnasta huilunsoiton parissa Kuopiossa. Tutkielmassa käydään läpi Lindholmin musiikillisen uran vaiheet pääpiirteissään ja pyrin antamaan yleiskuvan hänen huilupedagogiikkaan vaikuttaneista tekijöistä. Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää polku, joka johti Herbert Lindholmin Kuopion konservatorion yliopettajaksi.

2.3 Tutkielma-aineistot ja menetelmät

2.3.1. Haastattelun toteutus

Herbert Lindholmin ystävällisyys ja myötämielisyyt opinnäytetyön tekemiseen sekä halukkuus omien kirjallisten aineistojensa luovuttamiseen ennen varsinaista haastattelua auttoivat haastatteluteemojen laadinnassa. Lindholmin laatima ansioluettelo, joka on kirjoittajan hallussa, oli suureksi avuksi. Haastattelun teemat käyvät ilmi sisällysluettelosta alkaen "Huilistin uralle" kappaleesta. Ennen haastattelua luin "Kuopion konservatorio 40- vuotta" historiikin, jonka kirjoittaja ei ole tiedossa ja Maija-Liisa Ahosen vuonna 2004 kirjoittaman kirjan "Viisi vuosikymmentä Kuopion konservatorio 1954 – 2004". Historiikeista selvisi miten musiikiopiskelu ja musiikki-instituutiot kehittyivät Kuopiossa ja Suomessa 1960-luvun lopulta 1980-luvun alkuun ja senkin jälkeen aina 2000-luvulle saakka.

Lokakuun 2015 haastattelu tehtiin Lindholmien kotona. Herbert Lindholmien omassa työhuoneessa olivat kaikki tarvittava materiaali ja täydellinen rauha haastattelun tekemiseen. Aikaa oli riittävästi, joten teemat voitiin käydä perusteellisesti läpi. Haastattelutallenteen kesto on 1 tunti 40 minuuttia, joka litteroituna on 14 sivua. Maaliskuun

2016 haastattelu tapahtui Kuopion musiikkikeskuksen rauhallisessa aulatilassa. Haastattelun äänite on 26 minuuttia ja litteroituuna se on 5 sivua. Litteroinnissa käytettiin ns. peruslitterointia, jossa puhe litteroitiin sanatarkasti puhekieltä noudattaen, mutta kontekstiin liittymätön puhe jätettiin pois. Molempien haastattelujen tallenteet ja litteroinnit ovat tekijän hallussa. Tämän opinnäytetyön Herbert Lindholmia kokevat tiedot ovat peräisin näistä kahdesta haastatteluista, ellei muuta lähdeä ole mainittu. Haastatteluja ei aina ole lähdeviitteiksi merkitty.

2.3.2 Lähdeaineistot

Opinnäytetyössäni käytin empiiristä tiedonhankintaa, laadullisen tutkimuksen menetelmiä käyttäen. Tutkielma tarkastelee yksilöä suhteessa ympäristöön, joten tutkimusstrategia on lähellä tapaustutkimusta. Pääasiallisena lähdeaineistona on Herbert Lindholmille tehty puolistrukturoitu syvähaastattelu ja täydentävä teemahaastattelu sekä puhelinkeskustelut, sähköpostit, lehtiartikkelit, Herbert Lindholmilta saatu materiaali sekä hänen internet-sivustonsa, jossa erityisesti ovat kaikki hänen sävellyksensä ja pedagoginen huilukansio "Flautissimo". Tein myös lyhyen haastattelun Tapio Myöhäselle.

2.3.3 Teemahaastattelu

Teemahaastattelu sijoittuu muodoltaan lomakehaastattelun ja avoimen haastattelun väliin. Haastattelu ei etene tarkkojen, yksityiskohtaisten, valmiiksi muotoiltujen kysymysten kautta, vaan väljemmin kohdentuen tiettyihin ennalta suunniteltuihin teemoihin. Teemahaastattelu on astetta strukturoidumpi kuin avoin haastattelu, sillä siinä aiempien tutkimusten ja aihepiiriin tutustumisen pohjalta valmistellut aihepiirit, teemat ovat kaikille haastateltaville samoja, vaikka niissä liikutaankin joustavasti ilman tiukkaa etenemisreittiä. (Hirsjärvi & Hurme 2000, 47 - 48, 66)

Miten teemahaastattelu eroaa muista haastatteluista? Haastattelu kohdennetaan tiettyihin teemoihin, joista keskustellaan. Teemahaastattelun esikuvana on kolmen tutkijan v. 1956 tekemä fokusoitu haastattelu, jossa oli kokeellisesti aikaan saatu yhteinen kokemus, tätä yhteistä kokemusta ei kuitenkaan edellytetä teemahaastattelussa. Teemahaastattelu on keskustelua, jolla on etukäteen päätetty tarkoitus. Teemahaastattelussa on erittäin tärkeää, että haastattelun rakenne pysyy tutkijan hallinnassa. Jotta haastattelijä voisi keskittyä keskusteluun, eikä papereiden selailuun, muistiinpanojen on oltava mahdollisimman lyhyet. (Hirsjärvi & Hurme 2000, 86 - 87)

Teemahaastattelujen etu on siinä, että kerättävä aineisto rakentuu aidosti haastateltavan henkilön kokemuksista käsin. Tutkija pyrkii haastattelujen kautta välittämään kuvaa haastateltavan ajatuksista, käsityksistä, kokemuksista ja tunteista. Tutkijan etukäteen suunnittelemat ja "tietämät" vastausvaihtoehdot eivät rajaa kertyvää aineistoa. Silti tutkijan etukäteen valitsemat teemat sitovat aineiston käsillä olevaan tutkimusongelmaan. Koska haastattelussa ollaan suorassa vuorovaikutuksessa haastateltavan kanssa, on helpompi varmistua siitä, että tutkija ymmärtää haastateltavan vastaukset oikein tai että haastateltava itse on ymmärtänyt kysymykset. Tarkentavien kysymysten avulla voidaan selvittää vastausten taustalla olevia motiiveja. (Hirsjärvi & Hurme 2000, 88)

Syvähaastattelu on jatkoa teemahaastattelulle. Syvähaastattelu voidaan määrittää "tarkoitukselliseksi keskusteluksi", joka merkitsee aineiston keräämistä tilanteessa, jossa halutaan paneutua syvemmälle asian sisälle kuin vain tavanomaiseen keskusteluun. Haastattelussa käsitellään esimerkiksi tunteita, näkemyksiä, asenteita jne. Haastateltava voi rauhassa paneutua asiaan, koska syvähaastattelu kestää puolestatoista tunnista kahteen tuntiin ja haastattelijaan voi syntyä luottamuksellinen suhde. Haastateltava voidaan tavata useammankin kerran ja palata keskeisiin kohtiin. Tärkeintä on saada esiin nimenomaan tutkittavan käsitys asioista ja että asiat ymmärretään oikealla tavalla. (Virtuaali-ammattikorkeakoulu 2016)

2.3.4 Aineistojen analysointi

Case-tutkimuksen olennainen piirre on sen rajattu kohde ja tulokset eivät pyrikään olemaan yleistettävissä. Tutkimuskohde on valittu sen herättämän mielenkiinnon vuoksi ja tutkijan oma subjektiivisuus vaikuttaa ilman muuta saatuun tulokseen. Kuvailevien tutkimusmenetelmien tarkoituksena on kuvata systemaattisesti tutkittavaan kohteeseen liittyvät tosiasiat ja tunnuspiirteet todellisuuden mukaisesti ja tarkasti.

Aineiston analysoinnissa sovelletaan faktanäkökulmaa, jossa aineistojen ajatellaan kertovan jotakin tutkittavasta "todellisuudesta". Haastattelujen avulla saadaan esiin tutkittavana olevan henkilön todellisia ajatuksia, motiiveja ja käsityksiä. Analyysin tehtävänä on järjestää, jäsentää ja tiivistää aineisto niin, että mitään olennaista ei jää pois. Analysointi on aina tutkijan tekemää tulkintaa aineistosta (Virtuaali-ammattikorkeakoulu 2016).

Laadullista eli kvalitatiivista aineistoa voidaan analysoida mm. sisältöanalyysin avulla. Sisältöanalyysi on laadullisen tutkimuksen perusanalyysimenetelmä. Sisältöanalyysillä voidaan analysoida kirjoitettua ja suullista tietoa. Tietoa aineisto tiivistetään niin, että siitä voidaan tarkastella tutkittavan asian merkitystä ja yhteyksiä. Sisältöanalyysi käy hyvin haastattelujen tai muun kirjallisen materiaalin analysointiin. Aineistosta pyritään luomaan selkeä ja yhtenäinen, jotta tulkinta ja johtopäätösten teko on mahdollista. Tämän tutkielman analyysissä käytetään induktiivista eli aineistolähtöistä päättelyä (Verne 2016).

Tutkielmassa pureudutaan kohdehenkilön toimintaan henkilön omien kertomusten ja muisteluiden perusteella. Haastattelujen perusteella voi tutkielman tekijä luoda temaattisesti ja johdonmukaisesti etenevän kertomuksen. Tässä tutkielmassa aineistojen käsittelyssä käytetään pääasiassa sisältöanalyysia.

Haastattelujen ja artikkelien sisältämä tieto on analysoitu ja konstruoitu tarina Herbert Lindholmin elämästä ja hui-lunsoittoon liittyvästä toiminnasta. Haastatteluaineiston litteroinnin jälkeen tiedot koottiin tiettyjen teemojen alle, jotka oli osittain valittu jo ennen haastatteluja.



3 HUILISTIN URALLE

Kuva 2. Herbert Lindholm Porvoossa v. 1958 (Kuva: Hilding Lindholm 1958)

3.1 Lapsuus ja nuoruus

Herbert Lindholm syntyi Porvoossa 17.6.1946, sodan jälkeen iltatähtenä. Kahteen vanhempaan veljeen ikäeroa oli noin 15 vuotta. Isä oli Porvoon panimon autonkuljettajana ja äiti kotirouvana Kullon maalaiskylässä. Herbert Lindholmin matka Porvoosta Kuopioon musiikin ammattilaiseksi alkoi harmonikan soiton opettelulla 12-vuotiaana, ensin yksin korvakuullolta ja sitten tuttavien, amatöörimuusikon johdolla, jolloin nuotit tulivat varsinaisesti mukaan soittoon. Isä oli multi-instrumentalisti ja pelimanni harmonikka pääsoittimenaan. Hän oli myös rakentanut viulun itselleen. Isä ja sedät olivat esimerkkeinä pojille, jotka kaikki soittivat harmonikkaa. "Suvussa oli sitä vikaa", kuten Lindholm sanoi. Isä soitti ajoittain kitaraa tanssiorkesterissa, mutta yhdessä soitettiin vain kotona. Esiintymisiä oli kasapäin heti harmonikkauran alussa. Opiskelun toisena vuonna ohjelmistossa oli jo yhteensä 4 tuntia tanssimusiikkia.

"Se oli niin, että minä olin yhdessä tanssibändissä, kyläorkesterin harjoituksissa, ja soitinkohan minä silloin rumpuja. Juho Alvas tuli sinne mukaan soittamaan ja sitten tuli jotenkin puhetta, että olis mukava soittaa huilua. Ja sitten kävi ilmi, että siellä jossain kylän jemmaissa oli yks vanha puuhuilu. Sitteen sitä hommattiin minulle ja minut sysättiin oppilasorkesteriin Porvooseen. Hyvin monet oli avittamassa tässä, kuten kansakoulun musikaalinen opettaja Ingmar Pensar ja naapurikylän amatööri musiikkinero Waldemar Lönnroos. Hän olikin ensimmäinen esimerkki minulle, että säveltäminen onnistuu tavallisilta ihmisiltä. Tämä on ihan ajopuuteoria, että minut hommattiin tunnille sinne Hanns Alvakselle ja sitä myöten musiikkialalle." (Lindholm, 2015)

Huilussa, joka kaivettiin naapurikylän "Waldi" Lönnroosin perustaman ja johtaman sinfoniattatyypisen amatööriorkesterin varastosta, oli vain muutama harva läppä. Tällä huilulla Lindholm opetteli vähän aikaa puhallusta melkein pä pyörryksiin asti. Kaikenlaisia vippaskonsteja tarvittiin, että huilulla pystyi soittamaan. Nuorisoseuran talolla ei ollut vesijohtoa, joten soittaessaan Herbert Lindholmilla oli vesipullo mukanaan, ei kuitenkaan pelkästään suun kostutusta, vaan myös huilun kastelua varten, koska huilu oli niin löysä ja fuskasi.

Herbert Lindholmista piti tulla Borgå-Bladetin käsinlatoja. Hän olikin kansakoulun jälkeen kirjapainossa ensin juoksupoikana ja sitten oppipoikana muutaman vuoden. Musiikki oli kuitenkin harrastuksena koko työssäolon ajan. Mopoiässä hän esiintyi jo muusikkona mm. ravintolassa, radiolähetyksissä, menestyksekkäästi kulttuurikilpailuissa ja tyttökuoron "lisälurittajana". Porvoon orkesteriyhdistykseltä Lindholm sai lainaksi metallihuilun ja aloitti huilutunnit Hanns Alvaksen johdolla 14-vuotiaana. Pian hän soitti jo huilistina yhdistyksen sinfoniaorkesterissa. Hän kävi Hanns Alvaksen opissa pari vuotta, kunnes tämän poika Juho Alvas, myös Helsingin kaupunginorkesterista jo toisessa polvessa, patisti hänet pyrkimään Sibelius-Akatemiaan. Herbert Lindholm aloitti Sibelius-Akatemian vuonna

1963, 17-vuotiaana.

"Tavallaan niin kuin pystymetsästä sinne menin. Ei ollut musiikkiopistoa edes perustettu Porvoossa. Minä olin ihan pihalla teoriassa ja kaikessa muussa. Sitten olin vielä silloin, kun sisäänpääsykokeet olis ollut, Porvoon orkesteriyhdistyksen kanssa Tanskassa konserttimatkalla, ja sitten vaan järjestettiin, että kesällä sain mennä rehtorin luo ja Alvas oli siellä kuuntelemassa ja joku muu. Se oli niinku yksityiset sisäänpääsykokeet." (Lindholm, 2015)



Kuva 3. Multi-instrumentalisti 17-vuotiaana v. 1963
(Kuva: Herbert Lindholm 1963)

3.2 Opiskelu Sibelius-Akatemiassa

Herbert Lindholm oli Sibelius-Akatemiassa Juho Alvaksen oppilaana 5 vuoden ajan. Vaikka Lindholmin omien sanojen mukaan kappale, jolla hän pyrki Akatemiaan eli Ciardin Faaraon tytär oli teknisesti vaativa, Alvas aloitti huilun soiton opettamisen aivan alusta. Prillin huilukoulun kaksi osaa käytiin systemaattisesti läpi, samaten Köhlerin etydit. Tunnin kulku oli aina sama: pitkät äänet, asteikkoharjoitukset, etydit, kappaleet ja duetot. "Resepti oli selvä," kuten Lindholm sanoi. Luokkaan piti saapua valmistautumaan tunnille jo 5 minuuttia etuajassa ja rupatteluun ei jäänyt juuri aikaa. Alvaksen lisäksi Lindholmin opettajina ovat toimineet mm. Ilpo Mansnerus, Severino Gazzelloni sekä Hampurissa professori Klaus Schochow.

Herbert Lindholm asui koko opiskeluaikansa kotonaan Kulloossa, noin 12 kilometriä Porvoosta ja 40 kilometriä Helsingistä. Hän pystyi opiskelemaan enimmäkseen äidinkiellään ruotsiksi. Alvas puhui hyvin ruotsia. Teorian opettajana oli säveltäjä Einar Englund, historian opettajana oli säveltäjä Bengt Johansson ja estetiikan opettajana Erik Tawastjerna.

Kaikki huilistit eivät halunneet soittaa Sibelius-Akatemian orkesterissa, mutta Lindholm oli yksi vapaaehtoisista ja innokkaasti mukana. Hän soitti myös viikoittain Porvoon orkesterissa, useassa eri puhallinorkesterissa ja naapurikylän sinfoniaa tyypisessä orkesterissa, joten hän sai runsaasti kokemusta orkesterisoitossa. Tuohon aikaan opiskeltiin orkesterimuusikoiksi, opettamista tehtiin lisäansioiden saamiseksi. Opiskeluaikanaan Herbert Lindholm opetti vasta perustetussa Porvoon musiikkiopistossa ja hänellä oli myös yksityisoppilaita. Lisäksi hän kävi Tampereen musiikkiopistossa opettamassa yhden lukuvuoden ajan.

"Minä kerkesin perustaa oman bändin, mutta sitten minut houkuteltiin yhteen isompaan orkesteriin, sekstettiin, jossa oli jo valmiina kaikki keikkajärjestelyt. Siinä vaiheessa olin Akatemiassa oppilaana, ja se oli erittäin hyvä ja tärkeä, että minä sain siten opiskelurahaa." (Lindholm, 2015)

Oma tanssibändi "Hermanns" oli pystyssä vain vajaan vuoden. Ove Lindholm, joka ei ole sukua Herbert Lindholmille, houkutteli Lindholmin sekstettiin soittamaan haitaria. Lindholm teki sovituksia sekstetille, teki sellaisiakin, että bändiläiset pitivät niitä liian taiteellisina. Yhdessä sovituksessa oli esimerkiksi käytetty Bachin menuettia.

Sibelius-Akatemian yleisen osaston päästötodistuksen ja muutaman orkesterivuoden jälkeen Lindholm palasi, työssä ohella, Juho Alvaksen oppilaaksi huiludiplomia varten. Hän suorittikin diplomin syyskuussa 1972 ja sai hienon tittelin "diplomihuilutaiteilija". Herbert Lindholm piti säännöllisesti opintojensa loputtuakin yhteyttä Juho Alvakseen vieraillemalla tämän kesäpaikalla Kulloon naapurikylässä Söderveckoskissa. Lindholm soitti Alvakselle vuosittain ainakin hänen syntymäpäivänään 2. heinäkuuta, jolloin Alvas oli kuulemma usein multaamassa perunoita.

4 KUOPIOON

4.1 Huilistista opettajaksi



Kuva 4. Herbert Lindholm 1. huilistina ja solistina v. 1970 (Kuva: Foto-Janis 1970)

"Kuopio oli aivan tuntematon paikka. Kyllä minä olin valmis lähtemään minne vain työn perässä." (Lindholm, 2015)

Keväällä 1968 Kuopion orkesterissa oli avoinna huilistin paikka, jota Herbert Lindholm haki epäröimättä, vaikka ruotsinkieltä ei Savossa puhuttaisi. Hän oli avoin kaikille mahdollisuuksille. Voitettuaan koesoiton ja saatuaan päästötodistuksen Sibelius-Akatemiasta, Lindholmin oli vielä astuttava sotaväkeen Dragsvikiin, ennenkuin viimein pääsi aloittamaan orkesterityön ammattilaisena helmikuussa 1969.

Herbert Lindholm viihtyi orkesterissa kapellimestari Lauri Siimeksen johdolla erinomaisesti. Nuori huilisti sai solistitilaisuuksia, hänen annettiin tehdä orkesterisovituksia ja johtaa harjoituksissa. "Aikaa myöten houkutteli kuitenkin huilusoiton opettajan vapaus tehdä itsenäisesti työtä, ja musiikkiopiston legendaarinen rehtori Pentti Karjalainen kannusti siirtymään kokonaan opetustyöhön," muistelee Lindholm.

"Vaimoni Aulikki väittää, että olin aika tankero. Itse ajattelen, että oli hyvä puoli se, että piti aina ajatella ensin mitä sanoit, nyt sitä ei aina kerkii. Suomen kieltä olin lähinnä opiskellut vasta kansakoulun jälkeen Kansalaisopistossa." (Lindholm, 2015)

"Ei tule oikein ajatelleeksi, että millä kielellä, mutta ilmeisesti suomeksi ajattelen, muut paitsi numerot, ne tulevat automaattisesti sitten ruotsiksi." (Lindholm, 2015)

Orkesterilaisten opetuspakko oli jo poistettu, mutta Lindholm oli tuntiohjaajana musiikkiopistossa heti ensimmäisestä syksystä alkaen orkesterityön ohessa. Tuohon aikaan Sibelius-Akatemiassa ei vielä ollut mahdollista opiskella pedagogisia aineita, mutta Lindholmilla oli kuitenkin jo opiskeluaikana saatua opetuskokemusta Porvoosta ja Tampereelta.

Musiikin harrastajamäärät alkoivat kasvaa rajusti, ja vuonna 1973 Kuopion Musiikkiopistoon perustettiin puhallinsoitinten lehtorin toimi. Siinä vaiheessa ei vielä uskallettu perustaa pelkkää huilunsoitonlehtorin tointa. Herbert Lindholm jätti orkesterin paikkansa ja aloitti vuosikymmeniä kestäneen opettajan työn Kuopion Musiikkiopistossa/konservatoriossa sekä Pohjois-Savon/Savonia-amattikorkeakoulussa. Lindholm ei kuitenkaan joutunut opettamaan muita puhaltimia kuin huilua.

"Sen nyt voi ainakin sanoa, että en oo koskaan katunut, että rupesin sitä tekemään, ei sen parempaa työtä voi meikäläinen kuvitella. Saa nuorten innokaiden ihmisten kanssa tehdä työtä ja etsiä mitä heistä löytyy lahjoja ja taitoja. Se on tosi hieno juttu." (Lindholm, 2015)

4.2. Orkesterin johto

Puhallinorkesterin johto kuului puhallinsoitinten lehtorin työnkuvaan. Tämän seurauksena Lindholm aloitti orkesterinjohdon opinnot Pentti Sistosen, Stephen Porthmanin ja Kari Tikan johdolla vuosina 1973 - 1974. Hän kävi myös Jorma Panulan tunneilla Sibelius-Akatemiassa ja Jussi Jalaksen yksityistunneilla hänen kotonaan vuosina 1976 - 1977.

"Kävin Jussi Jalaksen orkesterinjohtotunneilla. Siellä käytännössä tehtiin eniten muotoanalyysiä. Sibeliusista ja kaikkia sinfonioita analysoitiin, ja hän kehotti opettelemaan ne ulkoa. Piti laulaa ja johtaa sinfonioita." (Lindholm, 2015)

"Panula oli niin kiltti, että sain tulla sinne Akatemian harjoituksiin ja johtaa, ja sain sieltä palautetta. Sain sitten tehtyä I-kurssin siellä hyvien joukossa. Siellä oli Salonen ja oli nämä nykyajan huiput. Siellä oli sen takia sen verran tungosta, että en sitten päässyt enää tekemään II-kurssia, joka ois ollut tavoite. Se tutkinto ja orkesterin johto kiinnosti silloin. En minä ammattimaiseen tähdännyt, mutta siitä oli hyötyä konservatorion orkesterin johdossa ja siitä taas oli hyötyä säveltämisessä." (Lindholm, 2015)

Herbert Lindholm sai valmiiksi Sibelius-Akatemian orkesterinjohdon I-kurssitutkinnon vuonna 1977. Hänen oli mahdollista opiskella Kuopiossa tutkintoon tarvittavat teoria-aineet: soitinmusiikki, kontrapunktin I-II, säveltapailu III, kuoronjohto I ja muotoanalyysi sekä peruskurssit pianon- ja viulunsoitossa. Samana vuonna syntyi Lindholmien tytär Anna.

Tapio Myöhänen, Kuopion konservatorin eläkkeellä oleva viulun- ja alttoviulun soiton opettaja, kertoi kuinka he Lindholmien kanssa antoivat toinen toisilleen tunteja. Herbert Lindholm suoritti siis viulunsoiton peruskurssin Myöhäsen oppilaana.

Puhallinorkesterin lisäksi Lindholm on ollut Varkauden orkesterin vt. kapellimestarina vuonna 1973. Vuosina 1976 - 1991 hän on johtanut Kuopion kaupunginorkesteria erilaisissa konserteissa ja juhlissa: mm. sinfoniakonsertit Kuopiossa ja Iisalmessa, vappu- ja uudenvuodenkonsertit ja itsenäisyyspäiväjuhlan sekä uudenvuodenkonserttitanssiaiset, Itä-Suomen hovioikeuden 150-vuotisjuhlan, koululaiskonserteja sekä baletin Yhteisteatterissa.

Herbert Lindholm toimi 5 vuotta Kuopion konservatorion sinfoniaorkesterin kapellimestarina vuodesta 1981 alkaen. Lindholmien ollessa johtajana konsertteja järjestettiin yhteensä 15, joista yksi televisioitiin. Vuonna 1985 Lindholmien

johtama orkesteri vieraili Neuvostoliitossa, Kuopion ystävyyskaupungissa Pihkovassa, jossa järjestettiin kaksi konserttia.

Vuodet 1993 ja 1994 Herbert Lindholm toimi Itä-Suomen Vaskiyhtyeen kapellimestarina. Yhtye kiersi konserttoimassa nimensä mukaisesti Itä-Suomessa: Joensuussa, Kuopiossa, Suonenjoella, Mikkelissä ja Juankoskella.

4.3 Opettajakoulutus ensimmäisten joukossa Kuopioon

Kuopion Musiikkiopistoon vuonna 1960 perustettu kirkkomusiikkiopisto oli Sibelius-Akatemian lisäksi Suomen toinen musiikin ammattilaisia kouluttava instituutio. Seuraava suuri tapahtuma Kuopion Musiikkiopiston historiassa oli opettajakoulutuksen alkaminen. Syksyllä 1973 alkoi pianopedagogiikan opetus ja kapellimestariluokka sekä pian laulu-, viulu- ja huilupedagogiikan opetus. (Ahonen 2004, 39)

Kuopion Musiikkiopisto muuttui Kuopion konservatorioksi vuotta ennen 25-vuotisjuhlia eli vuonna 1978. Opetussuunnitelma, joka oli muotoiltu opettajakoulutuksen alkaessa, uudistettiin tuoreimpien valtioneapussäädösten mukaisesti. Täten Kuopion konservatorio sai virallisen aseman konservatorioasteen oppilaitoksena. (Ahonen 2004, 40)

Seuraavan kerran musiikkioppilaitoksia koskevat säädökset muuttuivat vuonna 1987. Kuopiossa alkoi silloin ylioppilaspohjainen musiikkioppilaitoksen opettajan opintolinja ja peruskoulupohjainen muusikon opintolinja. Nämä uudet linjat korvasivat entiset ammattilinjat. Vuonna 1989 aloitti vielä kolmas opintolinja, joka koulutti opettajia kansalais-, työväen- ja kansanopistoihin. (Ahonen 2004, 40)

Suuri myllerrys musiikin ammattikoulutuksessa tapahtui, kun konservatorion pedagogikoulutus siirtyi Pohjois-Savon ammattikorkeakoululle. Viimeiset konservatorion opettajaopiskelijat aloittivat opintonsa syksyllä 1998. Ammattikorkeakoulun ensimmäiset pedagogiopiskelijat otettiin sisään seuraavana vuonna eli 1999. Vanhan ja uuden tyylin opiskelijoita oli siis talossa yhtä aikaa neljän vuoden ajan. (Ahonen 2004, 87)

Herbert Lindholm aloitti opettamisen Suomen musiikkiopistobuumiin alkumetreillä. Hän kävi läpi kaikki Kuopion Musiikkiopiston muodonmuutokset: Kuopion Musiikkiopistosta Kuopion konservatorioksi sekä pedagogikoulutuksen siirtymisen Pohjois-Savon/Savonia-ammattikorkeakoululle. Toimenkuvakin muuttui puhallinsoitinten lehtorin (1973) toimesta huilunsoiton lehtorin (1977) ja huilunsoiton yliopettajan (1989 - 2009) toimiin. Herbert Lindholmin työnantajana oli eläkkeelle siirtymiseen saakka Kuopion konservatorio. Ammattikorkeakoulun tunnit olivat ostotyötä konservatoriolta.

4.4 Riistaveden musiikkileiri

Kuopion Musiikkiopiston viulunsoiton opettaja Pentti Sistonen ehdotti rehtori Pentti Karjalaiselle musiikkileirin järjestämistä, jonka tärkeimpänä tavoitteena olisi yhteis- ja orkesterisoitto. Ensimmäinen musiikkileiri pystyttiinkin järjestämään Jännevirralla kesällä 1969. Paikkakuntalaisten mielenkiinto ja talkoohenki sekä leirin johtajan Pentti Sistosen omistautuminen leirijärjestelyille aloittivat vuosikymmeniä kestäneen leiriperinteen Riistavedellä. Ensimmäinen valtakunnallinen Riistaveden musiikkileiri avasi ovensa 3.8.1970 150 oppilaalle ja 12 opettajalle. Opettajat tulivat leirille Helsingistä, Turusta, Oulusta ja Kuopiosta. Kuopion konservatorion johtokunnan nimittämä leiritoimikunta sai itsenäisesti suunnitella leirien ohjelman. Erityisesti konservatorion naistoimikunnalla oli vastuu leirijärjestelyistä. (Kuopion konservatorio 40-vuotta 1994, 7)

Opetuksen korkea laatu oli leirin järjestäjien vaatimuksena alusta alkaen. Jo toiselle valtakunnalliselle leirille saapui moskovalainen viulupedagogi Tatjana Pogozeva. Kansainvälisyys lisääntyi vuosien mittaan ja huippupedagogit Neuvostoliitosta, Keski-Euroopasta ja Britanniasta saapuivat opettamaan, konsertoimaan ja nauttimaan Suomen kesäisestä luonnosta ja "Riistaveden hengestä". Pääkapellimestareina toimivat Pentti Sistosen jälkeen mm. Osmo Vänskä, Nicholas Smith ja Sakari Oramo.

Herbert Lindholm oli yksi näistä ensimmäisen valtakunnallisen musiikkileirin 12. opettajasta. "Riistaveden henki" houkutti Lindholmin leirille opettamaan 21 kesänä. Hän jaksoi kesä toisensa jälkeen innostaa nuoria huilisteja soiton saloihin. Eräs nykyinen huilunsoiton opettaja aloitti huilunsoiton Riistaveden musiikkileirillä Herbertin oppilaana. Tyttö tuli tunnille uuden uutukainen huilu kainalossaan, silkkipaperiin käärittynä, koska ei ollut uskaltanut ottaa sitä kotelosta ulos, muistelee Lindholm. Herbert Lindholm toimi vuodet 1983 - 1986 leirin johtajana ja leirin taiteellisena johtajana hän toimi vuodet 1987 - 1988.

Riistaveden 1. valtakunnalliselta musiikkileiriltä (1970) on Lindholmilla muistissa muutakin kuin oppilaat. Leirillä oli nimittäin viulunsoittoa opiskelemissa musiikkilukiolainen tyttö nimeltään Aulikki Miettinen. Nuorten muusikoiden "ensimmäiset yhteiset sävelet" soitettiin Riistavedellä. Aulikki Miettisestä tuli Aulikki Lindholm v. 1972 ja yhteissoitto jatkuu yhä edelleen. Aulikilla on varmasti ollut merkittävä osa Herbert Lindholmin Kuopioon kotiutumisella. Lindholmien perhe ei ole koskaan vakavasti miettinyt muuttoa pois Kuopiosta. Lindholmit kiersivät opettamassa myös muualla, kuten Raudaskylän ja Lapinlahden leireillä.

Opettajat tulivat leirille musiikkiopistoista eri puolilta Suomea ja ulkomailta. Kollegoiden väliset keskustelut olivat mielenkiintoisia ja avartavia. Vuorovaikutus vanhempien ja nuorempien opettajien välillä oli hedelmällistä molemmin puolin. Nuoret opettajat saivat vanhemmilta opettajilta arvokkaita neuvoja ja vinkkejä. Vanhemmat opettajat taas imivät itseensä nuoruuden intoa. Ulkomaiset opettajat toivat tietoa oman maansa musiikinopetuksesta sekä näkemyksensä että tietonsa ja taitonsa leiriläisten käyttöön. Oppilaiden kautta pystyi näkemään, miten muualla Suomessa opetettiin ja edistettiin. Musiikkileirillä opettajatkin pääsivät ja ehtivät musisoimaan yhdessä. Opettajien konsertit olivatkin Riistavedellä kesän huippuhetkiä.

5 HERBERT LINDHOLM HUILUPEDAGOGINA

5.1 Huilupedagogiikan muotoutuminen

"Näin sitä piti opetella opettamaan, koska siihen ei ollut minkäänlaista erityistä valmennusta. Ei ollut didaktiikkaa keksitty vielä Akatemiassakaan." (Lindholm 2015)

Instrumenttiopetus on perinteisesti ollut taitojen siirtämistä mestarilta kisällille ja on sitä osittain edelleenkin. Nykypäivän opettajan odotetaan olevan enemmän oppimisen mahdollistajan, rinnalla kulkijan ja motivoijan, kuin tiedonjakajan, kaikkietävän mestarin. Opettajan opetustoimintaan vaikuttavat hänen käsityksensä oppimisesta ja opetuksesta. Opettajaksi opiskeleva kasvattaa itselleen opiskelun edetessä opettajan identiteetin ja luo oman arvomaailmansa sekä opetus- että oppimiskäsityksensä.

"Joo minä luulen yhä edelleen, että parhaat opettajat ovat synnyynnäisiä siihen hommaan, että koulutuksella ei voi tehdä semmosesta henkilöstä hyvää opettajaa, jolla ei oo siihen muuten intoa." (Lindholm 2015)

Pedagogiopetus alkoi Kuopion Musiikkiopistossa samana syksynä, kun Herbert Lindholm valittiin puhallinsoitinten lehtorin toimeen, joita ei koko Suomessa ollut kuin Helsingissä. Huilunsoitto alkoi kiinnostaa yhä useampia ja opettajia pian tarvittaisiin. Nuori opettaja sai vastuulleen koko huilupedagogiikan rakentamisen Kuopioon. Opettajaksi opettamista piti alkaa opetella.

"Ennen kuin oli varsinaisesti sitä pedagogiikkaa, niin oli mulla jo ryhmä, oliko siinä kolme tai neljä pitkällä olevia opiskelijoita, jotka opiskelivat pedagogiikkaa tai didaktiikkaa, koko ajan vaihtuu tämä nimike. Se oli niinkuin, vaikka ei sillä tavalla ajateltu silloin, hyvä sisäänajo." (Lindholm 2016)

"Oli vain yksi viikonloppukurssi, ihan silloin alussa Heinolassa, silloin oli valtakunnallinen pedagogiikkaseminaari, mutta niillä eväillä sitä suurin piirtein menin 30 vuotta." (Lindholm 2016)

Apua olisi saanut kollegoilta, jos sitä olisi tarvinnut. Lindholm mainitsee mm. Hannu Lehtisen ja Juho Alvaksen, joille olisi voinut soittaa milloin vain. Hannu Lehtinen oli Riistaveden musiikkileirillä opettamassa melkein yhtä useana kesänä kuin Herbert Lindholm itsekin. Tutkinto- sekä didaktiikkalautakunnat olivat erinomaisia oppimisympäristöjä myös opettajalle. Lindholmin mukaan varsinkin valtakunnalliset konservatorioiden sisäänpääsykokeet olivat oiva paikka nähdä koko Suomen puhallinopetuksen tasoa. Pääsykokeissa tapasi myös muiden konservatorioiden kollegoita, joiden kanssa tuli vaihdettua kuulumisia. Herbert Lindholm kutsuttiin usein, vuosittain eri kaupungeissa järjestettyihin valintalautakuntiin. Nykyisin pääsykokeet hoidetaan paikallisin voimin kussakin oppilaitoksessa erikseen.

"Toki huiluseura on järjestänyt didaktiikkapäiviä, ja aina jotain uusia ideoita on varmasti niistä saatu, mutta ei kuitenkaan ihan substanssin sisältöön, että mitenkä pitää opettaa, ei ollut sellaista ohjausta." (Lindholm, 2016)

Herbert Lindholmin yksi johtoajatus opettamisessa on ollut, että varsinaisen opetuksen ohella huumorin viljely ja samalle aaltopituudelle pääseminen oppilaan kanssa, ovat miltei yhtä tärkeitä kuin itse substanssi. Kuitenkin pohjalta pitää olla luja määrätietoisuus ja systemaattinen eteneminen.

"Kuivan asiallinen tunti on kuin styroxia söisi. Se takertuu kurkkuun, mitään rakentavaa ei jää mieleen, ja oppilas lähtee häntä koipien välissä kotiin." (Lindholm 2016)

"Urani huippukohtia ovat olleet hetket, jolloin ollaan naurettu yhdessä tunnilla vedet silmissä oppilaan kanssa. Kritiikkiä on aina mitattava sopivin annoksin, ettei se masenna vaan kannustaa. Tunnin päätyttyä käytin usein sanoja: Jatketaan tutkimuksia ja pidetään lippu korkealla." (Lindholm 2016)

Tänä päivänä puhutaan yhteisöllisyydestä, tekemällä ja yhdessä oppimisesta. Herbert Lindholm alkoi tutkia opettamista tiimityönä omien oppilaidensa kanssa jo 1970-luvulla Kuopion konservatoriossa. Lindholmille on aina ollut tärkeää yhdessä tekeminen, yhteissoitto ja yhdessä esiintyminen.

"Paitsi yhteissoiton kannalta, se luo yhteishenkeä, että on luokka ja oma porukkansa. Kun on oltu entisten oppilaiden kanssa, niin jokaiselle tuli melkein tippa silmään, kun puhuttiin siitä, kun aina jouluna soitettiin parvekkeella "Arkihuolesi kaikki heitä" (Lindholm, 2015)

Herbert Lindholm on itse esiintynyt ja esiintyy edelleen erilaisissa kokoonpanoissa, josta lisää kappaleessa muusikkous.

"Minusta tuntuu, että jos ei itse esiinny ja harjoittele, niin on ikään kuin puolikas opettaja. Se on se toinen puoli, että on omakohtainen kokemus, miltä tuntuu mennä lavalle." (Lindholm 2015)



Kuva 4. Mesopotamian soittokunta joulukuussa v. 2002 (Kuva: Aulikki Lindholm 2002.)

5.2 Huilu nykyiseen muotoonsa vasta 1970-luvulla

Herbert Lindholm muistelee sähköpostissaan 13.3.2016, miten hänen uransa alussa 1970-luvulla oli suuria ongelmia huilun viritystason kanssa. Yleinen viritystaso oli jo noussut 442 Hz:iin, mutta huilunvalmistajat eivät olleet kiinnittäneet asiaan huomiota. Soitin valmistettiin edelleen alle 440 Hz.

Huilua muotoiltiin itse, jotta se soisi puhtaammin. Esim. suukappaleesta sahattiin yleisesti pois 2-4 mm, jolloin A1-ääni oli oikeassa vireessä, mutta kaikki matalimmat äänet olivat liian matalia ja korkeat äänet liian korkeita. Epäviseys johtui siitä, että ääniaukkojen paikat eivät olleet suhteessa keskenään, kirjoittaa Lindholm.

Lindholm kertoo miten orkesterisoitossa ansatsia joutui muuttamaan suurilla ponnistuksilla niin, että sai ylä-äänten virituksen kohdalleen. Joskus sekään ei riittänyt vaan joutui keksimään vaihtoehtoisia sormituksia, joka taas vaikeutti muuten soittamista. Matalien äänten viritystä saatiin nousemaan säätämällä huilun loppupään läpät nousemaan

hyvin korkealle.

Opettaessaan Herbert Lindholmilla oli työkalupakki mukanaan, jossa oli mm. viila, jolla hän itse teki oppilaiden huiluihin pieniä viilauksia viritykseen. Suuremmat lyhennykset teki kultaseppä. Jollei näitä viilauksia olisi tehty, huilua ei olisi saanut samaan vireeseen säestävän pianon kanssa. Työkalupakissa oli myös partakoneenterä ja kynsiviila, joilla madallettiin es-läpän korkkitassu, joka useimmissa huiluissa oli liian korkea, joten läppä aukesi liian vähän ja tietyt äänet jäivät mataliksi ja tuhnuisiksi. Huilujen kuntotarkistukset ja huoltotoimenpiteet olivat arkipäivää, kirjoittaa Lindholm.

Englantilainen huilunrakentaja Albert Cooper kehitteli ja mittasi huilun ääniaukkojen paikat uudelleen. Hän jakoi auliisti tuloksiaan muille huilunrakentajille, jotka kävivät tutustumassa hänen työhönsä. Näin alkoi Cooperin asteikko levitä 1970-luvulla ympäri maailmaa. 1980-luvun alkupuolella Suomessa myytävät huilut alkoivat olla viritykseltään oikeanlaisia.

Tutkiskellessaan taas kerran omaa soittamistaan ja leuan asentoa ja kielenkärjen sijaintia, Lindholmille tulivat mieleen nämä alkuaikojen viritysongelmat. Hän miettii nyt, onko puhtaan äänen etsiminen "vienyt" hänen leukansa taaemmaksi kuin on tarpeen. Sähköposti loppuu Lindholmin lempilauseeseen: "Jatketaan tutkimuksia".

5.3 Flautissimo

Suomenkielistä huilupedagogista kirjallisuutta oli hyvin niukasti, joten Lindholm ryhtyi oppilaidensa kanssa laatimaan huilunsoiton opasta Flautissimoa, pedagogista huilukansiota. Flautissimo on tarkoitettu huilunsoittoa opiskeleville keskustelujen ja tutkimisen alustukseksi sekä ohjeitten "pesämunaksi", kertoo Lindholm Flautissimon esipuheessa. Flautissimon tekstit ovat peräisin Herbert Lindholmin omista kokemuksista pedagogina ja muusikkona sekä alan kirjallisuudesta.

"Silloin tuntui, että oli niin paljon semmosia mielikuvia ja uskomuksia. Oli epäselvää mikä vaikuttaa mihinkin, joten halusin, että yhdessä pohdittais oppilaiden kanssa, mitä se konkreettisesti on ja, että miten kaikki tapahtuu." (Lindholm 2015)

"Tarkoitus oli tehdä se ihan ryhmätyönä, yhdessä, mutta minä sitten innostuin ja tein sitä niin kovaa vauhtia, että käytännössä sitten kuitenkin kirjoitin sen itse. Oli kuitenkin erittäin tärkeää ja hedelmällistä, että minä sitten kaikki kirjoitukset ja asiat testasin oppilailla, josko sen ymmärtää, mitä siinä lukee ja mitä heillä on siihen sanottavaa." (Lindholm 2015)

Huilu on puhallinsoitin, joten hengitys ja puhaltaminen kuuluvat ensimmäisiin harjoiteltaviin asioihin ja myös Flautissimon ensimmäiseen lukuun. Sisäänhengitys ja uloshengitys eli tässä tapauksessa puhallus, käydään läpi sanoin ja kuvin. Hengityksen säätely eli tuki, joka oli yksi Flautissimon kirjoittamisen alulle panneita tekijöitä, on ensimmäisen luvun aiheita. Luvun lopussa on tunnettujen pedagogien ajatuksia ja ohjeita hengittämisestä ja tuesta. Esimerkiksi Hans-Peter Schmitz sanoo: "Pää ylös, hartiat alas on aina toistettava lause. Tuki on hengityksen säätelyä, joka hyvän olon tunteena laskeutuu vyötärön ympärille."

Huilunsoiton äänenmuodostus käydään läpi toisessa luvussa sanoin ja myös selventävin kuvin. Toiseen lukuun kuuluvat myös seuraavat: ansatsi ja huiluansatsin kehitys 1700-luvulta nykypäivään, intonaatio ja ohjeita sen korjauksiin, sointiväri ja sen kehittämiseksi harjoitusehdotuksia ja vielä vibrato ja kurkunpään rakenne sekä ohjeita vibraton harjoitteluun. Artikulaatio ja muutama erikoisefekti kuuluvat vielä tähän lukuun. Herbert Lindholmin tekemä nuottivihko Peruskuviot huilulle sisältää paljon erilaisia harjoituksia, joista opettaja voi valita oppilaalleen sopivimmat. Tämä nuottivihko sisältää myös erikoisefektiosion. Toisen luvun kootut ohjeet esimerkki Ilpo Mansneruk-

selta: "Mielikuvat saattavat helpottaa laadukasta huiluääntä tuottavan ansatsin löytämisessä. Esimerkiksi: "puhallus kulkee niskan kautta kohti otsaluuta", tai "debiilin kaltainen ilme kasvoilla".

Kolmas luku paneutuu sormitekniikkaan. Ilman kehittynyttä sormitekniikkaa, huilun soitossa ei päästä kovin pitkälle. Se, miten huilua pidetään kiinni, vaikuttaa sormien liikkeisiin ja kaikki jännitykset taas vaikuttavat huilun ääneen ja saattavat aiheuttaa rasitusvammoja. Ilpo Mansneruksen yksinkertainen ohje: "Sormilla soitetaan aina pianissimoa".

Neljännessä luvussa käydään hyvin lyhyesti läpi millaisia jännitystiloja ja rasitusvammoja saattaa huilunsoittajalle tulla. Muita haittoja voivat olla metalliherkkyys tai huulten vapina. Viidennen luvun psyykkisiä näkökohtia ovat esimerkiksi esiintymisjännitys ja keskittymiskyky. Keskitty neeseen harjoitteluun ja motivaation säilyttämiseen opastetaan lisäksi tässä luvussa.

Kuudennen luvun pedagogisissa näkökohdissa on hyviä neuvoja aloittelevalle huilunsoiton opettajalle: miten ja mistä aloittaa huilun soiton opettaminen, millaisia harjoituksia kannattaa teettää oppilaalla ja millainen soittotunnin rakenne on. Harjoittelu on välttämätöntä oppilaalle kaikilla soittamisen tasoilla. Kannattaa aina miettiä, miksi ja mitä harjoittelee, silloin pääsee varmasti nopeammin tuloksiin. Luvun harjoitteluneuvot ovat alun perin viulisteille tarkoitettuja, mutta sopivat yhtä hyvin minkä tahansa soittimen soittajille. Musiikin tulkintaa käydään myös hieman läpi tässä luvussa. Lyhyet neuvot opettajalle on lista, jota kannattaa aina silloin tällöin kokeneemmankin opettajan muistuttaa mieliinsä. Kuudennen luvun kootuissa ohjeissa Juho Alvas sanoo: "Musiikkia täytyy aina esittää mielenkiintoisella tavalla. Yksitoinen ja harmaa esitys saa vain haukotuksia aikaan konserttisalissa."

Herbert Lindholm kirjoittaa Flautissimon loppupuolella: "Soittaminen on ikuista opiskelemista, koskaan ei saa lakata etsimästä jalompaa ääntä ja yhä parempia tulkintaratkaisuja." Hän toimii omien oppiensä mukaan ja etsii jatkuvasti huilun äänen hopeista kirkkautta. Tällä hetkellä häntä ihmetyttää kuitenkin eniten se, miksi soitto toisena päivänä tuntuu helpolta ja toisena päivänä ei toimi mikään.

"Niin paljon on tekijöitä. Teknisesti esimerkiksi semmonen keksintö, minkä olen vaikka kuinka monta kertaa keksinyt uudestaan ja sitten taas unohtanut, on se, että miten auttaa, kun soittaa vaikka kaksiviivaista A:ta yhdellä kädellä, jolloin syntyy sellainen pieni kippiliike ylöspäin kohti ylähuulta. Se on kyllä yllättävän usein ollut semmonen temppu, että ääni aukeaa." (Lindholm 2015)

"En minä usko, että uskaltaako kukaan sanoa, mikä on kaikista tärkeintä. Se on niin kaiken kaikkiaan asioiden summa. Tietysti se, että kun menee teknisten ongelmien ohi, että pystyy tuottamaan musiikkia, joka puhuttelee. Ei soita pelkästään itselleen." (Lindholm 2015)

Flautissimo täytti jo 30 vuotta, mutta on edelleen käytössä uusien huilupedagogien "pesämunana". Lindholm itsekin on edelleen tyytyväinen kirjoituksiinsa ja oppeihinsa, eikä näe tarvetta muuttaa mitään. Flautissimo kuuluu Huiluseura ry:n julkaisuihin. Flautissimo on kaikkien luettavissa Herbert Lindholmin kotisivuilta: <http://www.herbertlindholm.net/flautissimo.pdf>

6 MUUSIKKOUS

Herbert Lindholmin orkesteriura alkoi melkein pä samalla kuin soittoharrastuskin. Naapurikylän tanssibändissä hän soitti haitaria tai rumpuja. Kiinnostuttuaan huilunsoitosta hän pääsi Porvoon Orkesteriyhdistyksen oppilasorkesteriin, josta hän sai metallihuilun soitettavakseen, ja pääsi sitä myötä myös huilutunneille Hanns Alvaksen oppiin. Porvoon orkesterissa hän soittikin huilua koko opiskeluaikansa.

Sibelius-Akatemian orkesterin soittajaksi Herbert Lindholm ilmoittautui vapaaehtoisena. Ove Lindholm sai opiskelijapojan houkutelua sekstettiinä soittamaan haitaria, vaikka Herbert Lindholm olikin juuri perustanut oman bändinsä. Huilua Lindholm soitti sekstetissä esim. Tico-tico-kappaleessa.

Tullessaan Kuopion orkesterin (myöhemmin Kuopion kaupunginorkesteri) 1. huilistiksi Herbert oli todella kokenut orkesterimuusikko. Kuopion orkesterissa hän ehti soittaa vajaat neljä vuotta ennen siirtymistään opettajaksi.

Viulunsoiton opettaja Tapio Myöhänen sai ostettua jazzmuusikko Klaus Salmen 600 kappaleen nuottikokoelman viihdepainotteista, salonkiorkesterille sovitettua musiikkia. Nuotit ja sovitukset olivat valmiina, tarvittiin vain sopivat soittajat. Salonkiorkesteri perustettiin 30 vuotta sitten vuonna 1986, jonka alkuperäiseen kokoonpanoon Herbert Lindholmkin kuului. Salonkiorkesteri on Kuopion konservatorion opettajien mahdollisesti pitkäikäisin kokoonpano. Lindholm oli joitakin vuosia poissa orkesterin kokoonpanosta, mutta on taas mukana soittamassa ja hauskuuttamassa orkesterilaisia huumorillaan. Orkesteri on tehnyt esiintymismatkoja ympäri Eurooppaa. Myöhäsen mukaan yhdessä kollegoiden kanssa soittaminen on hyvin terapeutista. Ohjelmistoon kuuluu kevyttä klassista ja viihteellistä musiikkia.

Yllämainittujen orkestereiden lisäksi Herbert Lindholm on soittanut lukuisissa erikokoisissa yhtyeissä. Lindholm on kitaristi Pekka Nyysösen kanssa konsertoinut ahkerasti erilaisin teemoin ympäri Suomea 20 vuoden ajan. Natalia Sadovnitšaijan ja Olli Rantalalan kanssa Lindholm on esittänyt omaa musiikkiaan Kuopiossa ja huiluseminaarien yhteydessä muuallakin Suomessa.

Ollessaan opettajavaihdossa Granadassa, Bergenissä ja Göteborgissa hän on esittänyt omaa musiikkiaan yhdessä paikallisten oppilaiden kanssa. Kuopiossa järjestetyissä sävellyskonserteissa, alkaen vuonna 1988, Lindholmin oppilaat ovat aina olleet mukana esiintymässä.



Kuva 5. Säveltäjä Lindholm v. 2013 (Röömusaar 2013.)

7 SÄVELTÄMINEN

Eläkkeelle jäätyään Herbert Lindholm on keskittynyt säveltämiseen. Vakavammin hän aloitti sävellystyön varsin myöhään n. 40-vuotiaana. Opiskeluaikana tanssibändille tehdyt sovitukset olivat lähinnä tätä luovaa työtä. Aivan ensimmäisen oman sävellyksensä hän teki Einar Englundin satsiopin tunneilla.

”Säveltäminen tuli silleen hiipien mukaan kuvaan. Varmasti yksi tekijä oli se, että rupesin tekemään sovituksia esim. tanssibändille silloin. Sovitusten teko on niin lähellä säveltämistä, että.. Ja sitten se että näkee ja tutustuu eläviin säveltäjiin, niinku minä tutustuin Sakari Monoseen, joka asui Kuopiossa. Kun näkee, että ihan tavallisia normaaleja ihmisiä ne on säveltäjätkin. Se madaltaa kynnystä, Sitten se, että ihan moderni, silloin oli 12- säveljärjestelmä, ei tuntunut mielekkäältä. Se oli vähäsen protestimieltäkin, voisko sitä uutta musiikkia tehdä semmosta mikä olis soivaa ja vähän kaunistakin.” (Lindholm 2015)

Huomattava osa hänen teoksistaan on pedagogisiin tarkoituksiin sävellettyä kamarimusiikkia, erityisesti huilulle. Integroimalla historiallista tai etnistä musiikkia teoksiinsa hän on luonut oman vapaatonaalisen ja melodisen sävelkielensä. Lindholm on pyrkinyt sävellyksillään toimimaan siltana traditionaalisen ja modernistisen musiikin välillä (<http://www.herbertlindholm.net/suomi.html>). Tänä vuonna (2016) on valmistunut op no. 88, joka on oboelle ja 11 jouselle tehty sävellys, nimeltään Comments. Sovitukset ja jotkut pienimuotoiset teokset ovat ilman opus numeroa.

Huiludiplomin jälkeen Lindholm teki joitakin pienimuotoisia sävellyksiä, mutta opetustyöltä ei oikein jäänyt aikaa sävellykselle. Vuonna 1985 konservatoriolle hankittiin alttuhuilu ja samaan aikaan Lindholm oli lukenut Mika Waltarin Sinuhe egyptiläisen. Alttohuilun käheä ääni sai Herbert Lindholmin mielikuvituksen liikkeelle ja yhteistyössä kitaristi Pekka Nyysösen kanssa syntyi op no. 1 Theba, faaraan kaupunki, alttohuilulle ja kitaralle. Ensiesitys oli Kuopiossa 14.3.1987, säveltäjä soitti itse huilua ja Pekka Nyysönen kitaraa. Faaraot ovat kiinnostaneet Lindholmia jo nuorena, sillä kappale, jolla hän pyrki Sibeliuksen Akatemiaan, oli nimeltään Faaraon tytär. Lindholm piti tärkeänä henkistä tukea ja ohjausta sävellystyössä, jota hän sai Joonas Kokkoselta. Hän sai mahdollisuuden käydä Kokkosien kotona näyttämässä aikaansaannoksiaan, mikä antoi rohkeutta jatkaa samalla linjalla.

Orkesterinjohdon opinnot ja orkesterien johtaminen auttavat paljon säveltämisessä. Sävellykset syntyvät kukin omalla tavallaan. Alkuun voi päästä esim. improvisoimalla, istumalla tietokoneen ääressä tai vaikkapa samoilemalla syksyisessä sienimetsässä. Sitten alkaa se varsinainen "takominen." Mika Waltarin teokset ovat usein saaneet mie-

likuvituksen liikkeelle. Itämainen- ja arabikulttuuri sekä kreikkalainen mytologia ovat monien sävellysten innoittajina.

“Jotkut ideat lähtee sitten lentoon ja toiset jää vähäsen istumaan oksalle.” (Lindholm 2015)

Sävellyksiä on syntynyt muillekin soittimille kuin huilulle ja huiluryhmille, mm. useita mittavia orkesteriteoksia. Linnanpihalla/In the Courtyard sävellys voitti Puhallinorkesteriliiton sävellyskilpailussa 1. palkinnon vuonna 2008. Herbert Lindholmin sävellystyö ja sävellykset, tällä hetkellä n. 90 teosta, voisivat olla aivan omana tutkimuskohteenaan.

8 LOPUKSI

Tutkielma osoittaa, että Herbert Lindholmin musiikillinen ura on ollut poikkeuksellisen monipuolinen, ja jo tähän mennessä pitkä. Hän aloitti 12-vuotiaana ja täyttää kesällä 70 vuotta. Lindholmin asema Kuopiossa muusikkona, kapellimestarina, säveltäjänä ja ennen kaikkea opettajana on vertaansa vailla. Hänen elämäntyönsä on valtakunnallisten musiikkileirien ja mestarikurssien kautta koko Suomen huilistien keskuudessa merkittävä. Työ ei ole missään tapauksessa vielä loppunut. Säveltäminen ja soittaminen samoin kuin huilun hopeisten äänenvärien etsiminen jatkuvat yhä. Herbert Lindholmin pitkä ja monipuolinen ura on selkeä osoitus siitä, kuinka työ motivoi ja innostaa jatkuvasti.

Täytyy olla todella ihastunut ja innostunut huilunsoittoon, että jaksaa harjoitella fuskaavalla puuhuilulla. Puhaltaminen sellaiseen on jo fyysisetikin raskasta. Lindholmin ajopuuteorian mukaan, hän ajautui Porvoon orkesteriin ja Sibelius-Akatemiaan ja loppujen lopuksi Kuopioon. Tämä ajautuminen ei varmasti olisi tapahtunut, ellei hän itse olisi tehnyt valtavasti töitä.

Herbert Lindholmin positiivisuus, huumorintaju, väsymätömyys huilun soittoon ja oppilaiden innostamiseen kävi ilmi haastatteluissa. Lindholm oli yksi ensimmäisistä huiludiplomin suorittaneista Suomessa. Huilunsoiton taituri ja synnynäinen opettaja, joka opetti oppilaslähtöisesti, oli kanssakulkija ja ohjaaja oppitunneilla. Hän iloitsi oppilaan edistymisestä hyppimällä tasajalkaa yhdessä oppilaansa kanssa, kun jokin huilunsoiton ongelma ratkesi. Hänen opetustyyliinsä oli aikaansa edellä.

Herbertin Lindholmin huiluluokilla oli paljon yhteisiä esiintymisiä, jotka motivoivat harjoittelemaan. Opettajakin laittoi itsensä likoon esityksissä, pukeutuen teeman mukaan esimerkiksi blondiksi tai beduiiniksi. Yhteissoitto on tärkeää opetuksessa, yhdessä oppiminen on hauskaa ja oppilaat kuulevat toistensa soittoa ja motivoituvat harjoittelemaan.

Jos Lindholm vielä opettaisi, hän haluaisi entistä enemmän korostaa musiikkilähtöisyyttä ja oppilaan omaa ääntä, "soitto ei saa olla tylsää", kuten Lindholmin oma opettaja Juho Alvas oli sanonut. Vaikka soittaja olisi teknisesti kuinka taitava tahansa, mutta musiikki ei kosketa, soitto ei anna kenellekkään mitään. Oppilaan olisi vähitellen itse löydettävä oma tulkintansa, ei toimittava vain opettajan ohjeiden mukaan. On uskallettava heittäytyä, säveltäjät eivät Lindholmin mukaan "pyöri haudassaan ja elävät vielä vähemmän", jos uskaltaa toteuttaa itseään soitossa. Säveltäjä Lindholm on sitä mieltä, että on itsekään iloinen, jos soittaja on löytänyt uuden, mielenkiintoisen tavan tulkita hänen teostaan. Eläkkeelle siirryttyään Herbert Lindholm on keskittynyt säveltämiseen ja opetustyö on jäänyt. Kun ikä alkaa painaa liiksi, hän pitää muutaman huilutunnin ja nuorentuu 20 vuotta.

Tämän tutkielman materiaali on suoraan Herbert Lindholmin henkilökohtaisista haastatteluista saatua, jonka luotavuutta ei tarvitse epäillä. Ennakoajatuksena oli perehtyä Lindholmin pedagogiseen toimintaan, joten elämäkerrallisessa osuudessa pyrittiin tämän toiminnan taustoittamiseen, minkä tuloksena on yleisluontoinen kertomus. Olin saanut Herbert Lindholmilta ennen haastatteluja materiaalia, joista oli hyötyä työn teemoittamisessa. Haastatteluihin oli varattu riittävästi aikaa, jotta asiat tulisivat mahdollisimman tarkasti käydyiksi läpi.

Henkilön mielikuvissa ja muistoissa toiminta ja persoona yhdistyvät ja luovat kokonaisuuden, vaikka ennakkoon ajateltuina toiminta ilmentää persoonaa. Henkilön persoonassa yhdistyvät monet roolit, joista kaikista ei itsekään välttämättä ole tietoinen. Herbert Lindholmin oppilaiden valitseminen haastateltaviksi, avasi opetuksesta oppilasnäkökulman, joka tästä tutkielmasta puuttuu kokonaan. Tämä olisikin ehdotukseni jatkotutkimukseksi, samoin kuin Herbert Lindholmin sävellystuotanto, jota ei myöskään ole liiemmälti tutkittu.

LÄHTEET

- AHONEN, Maija-Liisa 2004. Viisi vuosikymmentä Kuopion konservatorio 1954 – 2004.
- FAGERROOS, Outi ja HAANPÄÄ, Riina (toim.) 2006. Muistitietotutkimus, metodologisia kysymyksiä. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- FOTO-JÄNIS 1970. Herbert Lindholm 1. huilistina ja solistina v. 1970. [digikuva]. Sijainti: Kuopio: Lindholmin sähköiset kokoelmat.
- GUSTAVSSON, Åsa 2013. Lähikuvassa Herbert Lindholm. Huilisti 4/2010 [lehti].
- HIRSIJÄRVI, Sirkka ja HURME, Helena 2001. Tutkimushaastattelu: Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Lisäpainos. Helsinki: Yliopistopaino.
- KUOPION KONSERVATORIO 40-VUOTTA 1994. Historiikki. [Viitattu 2016-03-10.] Saatavissa: Taideyliopiston kirjasto – Sibelius-Akatemia Kuopio
- LAVASTE, Anna-Elina 2010. Huilu on sielun peili. Huilisti 1/2010 [lehti].
- LINDHOLM, Aulikki 2002. Mesopotamian soittokunta joulukuussa v. 2002. [digikuva]. Sijainti: Kuopio: Lindholmin sähköiset kokoelmat.
- LINDHOLM, Herbert 2016. Kotisivut. [Viitattu 2016-03-10] Saatavissa: www.herbertlindholm.net
- LINDHOLM, Herbert 2015-10-05. Ansioluettelo [Sähköpostin liitetiedosto]. Vastaanottaja Sinikka Janhunen.
- LINDHOLM, Herbert 2015-10-07 ja 2016-03-03. [Haastattelu.] Kuopio: Sinikka Janhunen.
- LINDHOLM, Herbert 2015-10-05, 2016-03-09, 2016-03-13 ja 2016-04-03. [Sähköpostiviesti]. Vastaanottaja Sinikka Janhunen.
- LINDHOLM, Herbert 1963. Multi-instrumentalisti 17-vuotiaana v. 1963. [digikuva]. Sijainti: Kuopio: Lindholmin sähköiset kokoelmat.
- LINDHOLM, Hilding 1958. Herbert Lindholm Porvoossa v. 1958. [digikuva]. Sijainti: Kuopio: Lindholmin sähköiset kokoelmat.
- MYÖHÄNEN, Tapio 2016-03-15. [Haastattelu.] Kuopio: Sinikka Janhunen
- MEURMAN, Antti 2007. Director musices Herbert Lindholm. [digikuva]. Sijainti: Kuopio: Lindholmin sähköiset kokoelmat.
- NENONEN, Kaisu-Maija & Teerijoki, Ilkka 1998. Historian suursanakirja. WSOY.
- RÖÖMUSAAR, 2013. Säveltäjä Lindholm v. 2013. [digikuva]. Sijainti: Kuopio: Lindholmin sähköiset kokoelmat.
- SAARANEN-KAUPPINEN, Anita ja PUUSNIEKKA, Anna 2006. KvaliMOTV – menetelmäopetuksen tietovaranto [pdf-verkkajulkaisu]. Tampere : Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto [ylläpitäjä ja tuottaja]. [Viitattu 2016-04-07.] Saatavissa: <<http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/>>.
- SALMI-NIKANDER, Kirsti 2008. Mikrohistoria - yksilö haastaa vallanpitäjät. [Viitattu 2016-03-05.] Saatavissa: <http://www.enorssi.fi/enorssi-verkosto/virmo/virmo-1/kashisnet/kasvatuksen-historian-tutkimus/mikrohistoria-yksilo-haastaa-vallanpitajat>
- SYRJÄLÄ, Leena 2001. Elämäkerrat ja tarinat tutkimuksessa. Julkaisussa: Aaltola, J. ja Valli, R. (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin. Jyväskylä. PS:-kustannus. [Viitattu 2016-03-05.] Saatavissa: https://www.edu.helsinki.fi/svy/kvali/narrat/mat/narrat_elamakerrat.pdf
- TURUNEN, Hanna 2009. Juho Alvas – huilutaiteilijan pedagogisesta toiminnasta elämäkerrallisessa kontekstissa; Jyväskylän yliopisto. [Viitattu 2016-03-03.] Saatavissa: https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/22715/URN_NBN_fi_jyu-200912284580.pdf?sequence=1
- VERNE, Liikenteen tutkimuskeskus 2016. Tiedon analysointi. [Verkkajulkaisu.] [Viitattu 2016-04-10.] Saatavissa: <https://www.tut.fi/verne/tutkimusmenetelmat/tiedon-analysointi/>
- VIRTUAALI-AMMATTIKORKEAKOULU 2016. Monimuotoinen / toiminnallinen opinnäytetyö [Verkkajulkaisu.] [Viitattu 2016-04-10.] Saatavissa: <http://www2.amk.fi/digma.fi/www.amk.fi/opintojaksot>

LIITTEET

LIITE 1

Herbert Lindholm's complete work catalogue

Updated: 8.2.2016

Works for Orchestra

Intrada Op. 9

festive overture for orchestra

(3222/4331/03/str.)

Composed: 1990, revised 2003

Duration: 12'

Fp: AMKO-sinfonia, Student orch./Rauno Tikkanen, Kuopio 12.3.2004

Phoenix Op. 21

fantasy for orchestra

2222/4330/2/keyb/str (inkl. picc, c.ingl, c-fag)

Composed: 1993

Duration: 9:30

Fp: Kuopio Conservatoire orch. Antti Meurman, Kuopio 10.11.1994

Suomalainen alkusoitto / Finnish Overture Op. 49

Puhallinorkesterille / for Wind Orch.

(3fl,2ob,3cl,basscl,2basn,2asax,tensax,barytsax,

3trp,3trb,4hn,euph,tb,timp,perc)

Composed: 2004

Duration: 8:00

Fp: Haapaniemen nuorisopuh.ork/Pekka Ulmanen, Kuopio 26.11.2005

Publisher: Suomen Puhallinorkesteriliitto ry

Woodland / Metsämaa op. 57

Puhallinorkesterille / for Wind Orch.

(3fl,2ob,3cl,basscl,bn,asax,tensax,barytsax,

4trp,3trb,4hn,euph,tb,timp,perc)

Composed: 2006

Duration: 7:00

Fp: Kuopio 28.9.2008

Kuopio Conservatory Winds and Haapaniemi Nuorisomusiikki ry/cond. Jukka Mylly

Meritarina / Sea Legend Op. 61

fantasy for symphony orchestra

221 basscl 2/4230/2/str

Composed: 2007

Duration: 12:00

Fp: 27.11.2008 Kuopio, Kuopion Kaupunginorkesteri/Atso Almila, cond.

Linnanpihalla / In the Courtyard op. 65

Puhallinorkesterille / for Symphonic Wind Orch.

(3fl,2ob,3cl,basscl,bn,asax,tensax,barytsax,

4trp,3trb,4hn,euph,tb,timp,perc)

Composed: 2008

Duration: 5:30

Fp: May 2008 by Finnish Wind Band Association

Publisher: Suomen Puhallinorkesteriliitto ry

Goodbye Op. 66

Symphonic Poem for Orchestra (Sinfonietta)

2fl,2ob,cl,basscl/hn,trp,trb/pno,gt,vibr,acc,perc,strg

Composed: 2008
 Duration: 11:00
 Fp: 22.4.2009 Kuopio, Open Sinfonietta/Rauno Tikkanen, cond.

Yellow Forest / Keltainen metsä Op. 73

Fantasy for Orchestra
 2fl,2ob,cl,bcl,2bn,2hn,2trp,2trb,timp,perc,vibr,hp,strg
 Composed: 2009
 Duration: 12:00

Cristoforo Colombo Op. 79

Symphonic Fantasy for Orchestra
 2fl(picc),2ob(cor.engl),cl,bcl,2bn,3hn,2trp,2trb,timp,perc,vibr,hp,strg
 Composed: 2011
 Duration: 15:00
 Fp: 10.5.2012, Joensuu, Joensuun kaupunginorkesteri/Claudio Ordaz, cond.

Ventofonia op. 82 "Winds from East and West"

Puhallinorkesterille / for Symphonic Wind Orch.
 (2fl(picc),2ob,3cl,basscl,2bn,2asax,tensax,barytsax,
 3trp,3trb,4hn,euph,tb,timp,vib,perc)
 Composed: 2013
 Duration: 9:00

Sinfonia Piccola op. 83

Symphony Orchestra
 (2,2,2,2/2,2,1/timp,perc,pno/strg)
 Composed: 2013
 Duration: 22 min.

Symphony "Four Mirrors" op. 86 **New!!**

Symphony Orchestra
 (2,2,2,2/4,2,2/timp,vibr,perc,hp or pno/strg)
 Composed: 2015
 Duration: 17 min.

Works for Solo Instrument(s) and Orchestra or Ensemble

Concertino Op. 14

solo flute+orchestra (0000/2000/11/str,vibr,solo-fl)
 (also a version for flute and piano)
 Composed: 1991
 Duration: 12 min.
 Fp: Marja Luuro, fl, Kuopio Conservatoire orch./Antti Meurman, Kuopio 25.2.1992

Canzonetta Op. 11

chamber orchestra (trp, pf, strg)
 Composed: 1990
 Duration: 8:30
 Fp: Kuopio Conservatoire orch./Antti Meurman, Kuopio 17.9.1990

Sirius Op. 17

fantasy for clarinet and chamber orchestra
 0000/0000/01/ str, pno-synth, solo-cl
 Composed: 1992
 Duration: 14'
 Fp: Rauno Tikkanen, cl, Kuopio Ensemble, Kuopio 11.10.1994

Concerto for 2 Flutes and Strings Op. 30 "Nordic Nights"

2 solo fl, strings, also a version for 2 flutes and piano

Composed: 1998
 Duration: 19:00
 Fp: Elina Savolainen, Sari Vaittinen, fl, Kuopio Conservatoire orch.
 Antti Meurman, Suonenjoki 27.9.1998

Chamber Concerto Op. 31

solo flute and piano or Ensemble (pno,2vl,cl,vcl,cb)

Composed: 1999

Duration: 11'

Fp: Sanna Rosberg, flute, Natalia Sadovnitshaia, piano
 Kuopio April 5, 1999

Sea Air op. 41

Fantasy for Flute, Guitar and Strings

Composed: 2004

Duration: 10:30

Fp: Terhi Aurala-Heiskanen, flute, Markku Laakso, guitar,
 E5 Orchestra, Ville Matveinen, cond. Kuopio 12.8.2006

Concertino No. 2 Op. 48

fl, strg, vibra, gr.c.

also a version for flute and piano

Composed: 2005

Duration: 10:30

Fp: Kuopio 16.11.2006 Savonia Strings/Rauno Tikkanen, cond, Riitta Heikkilä, flute

Concertino Orlando Op. 58

for clarinet, harpsichord and strings

Composed: 2007

Duration: 12:30

Fp: 22.4.2009 Kuopio, Rauno Tikkanen, cl, Amko Strings/Herbert Lindholm, cond.

Lapland op. 62

Ballade for Two Flutes and Strings

Composed: 2007

Duration: 7:00

Fp: Kuopio 6.11.2007 Essi Huovinen, Teea Kokkonen, flutes, Amko Strings/Mark Doiel, cond.

Concertino Carelia Op. 64

for Violin and Strings

also a version for Violin and Piano

Composed: 2008

Duration: 9:30

Fp: 17.2.2009 Kuopio, Anna Carlson, vl, Amko Strings/Rauno Tikkanen, cond.

Happy Days op. 68

for Flute and Strings (or Organ)

Composed: 2008

Duration: 4:00

Fp: 22.4.2009 Kuopio, Päivi Kukkonen, fl, Amko Strings/Rauno Tikkanen, cond.

Cello Ritornello Op. 69

for Cello and Strings

Composed: 2008

Duration: 7:00

Fp: 22.4.2009 Kuopio, Heidi Väisänen, vcl, Amko Strings/Rauno Tikkanen, cond.

Mosaic Op. 70

Concertino for Flute and Wind Band

solo fl, fl, ob, 2cl, bcl, bn, asax, tsax, 3hn, 2trb, euph, tb, timp, vibr, perc.

Composed: 2008

Duration: 12:00

Fp: 28.2.2009 Turku, The Finnish Navy Band / Sari Vaittinen, fl, Timo Kotilainen, cond.

Fonifonia Op. 74

Concertino for Alto Saxophone and Wind Orchestra

solo sax,fls,ob,cls,bcl,bn,asax,tsax,3trp,2hn,2trb,euph,tb,pno, timp,vibr,perc.

Composed: 2010

Duration: 7:00

Fp: 24.1.2012 Kuopio, the sax-pno-version Anna Voutilainen, sax, Leena Toivanen, pno
the sax/wind orchestra-version 25.3.2012, Turku,

Sofia Jalonen, sax, Turun konservatorion puhallinorkesteri / Pekka Lyytinen, cond.

SaxMix Op. 85

for Tenor Saxophone and Strings (also pianoscore)

Composed: 2014

Duration: 10:00

Comments Op. 88 **New!!**

Concertino for Oboe and 11 Strings (also pianoscore)

Composed: 2016

Duration: 14:00

Chamber Works

Theba, faraon kaupunki (Theba, the City of the Pharaoh)

alto flute and guitar

Composed: 1986

Duration: 7,5'

Fp: Composer, fl, Pekka Nyysönen, guit. Kuopio 14.3.1987

Concertpiece

flute and guitar

Composed: 1987

Duration: 4:30

Fp: Composer, fl, Pekka Nyysönen, guit. Kuopio 29.3.1987

Byzantion A.D. 1453

flute and guitar

Composed: 1987

Duration: 5:30

Fp: Composer, fl, Pekka Nyysönen, guit. Heinävesi, Valamo Monastery 25.8.1987

Fauni dei funghi (Sienifaunit)

suite for flute and piano

- Faunus Boletus

- Faunus Amanita

- Faunus Cantharellus

- Faunus Gyromitra

Composed: 1987

Duration: 12 min.

Fp: Composer, fl, Jaakko Untamala, pno, Kuopio 16.2.1988

Kaamos (Three Polar Night Impressions)

suite for flute and piano

- Tired Sun/Väsinyt aurinko

- Into the Darkness/Pimeyteen

- Frost Crystals/Pakkaskristallit

Composed: 1988

Duration: 12 min.

Fp: Marja LUIRO, fl, Eini Winter, pno, Kuopio 16.2.1988

Pythia Op. 8

suite for alto flute and guitar

- Prophecy

- The Rite

- The Revelation

Composed: 1989

Duration: 15'

Fp: Composer, afl, Pekka Nyysönen, guit, Odessa 5.3.1990

Lintujuttu (A Bird Story) Op. 12

flute ensemble (6 fl, 2 picc, altofl)

Composed: 1990

Duration: 2,5'

Fp: Riistavesi Music Camp, 18.7.1990

Flute Trio Op. 13

Composed: 1990

Duration: 3,5'

Fp: Composer's Students, Kuopio 4.12.1990

Quattro Canzoni Op. 15

flute and organ

Composed: 1992

also a version Canzoni per flauto e piano (1994)

Duration: 20 min.

Fp: Petri Alanko, fl, Juhani Romppanen, org, Lahti Organ Week 6.8.1992

Byssanlull Op. 18

variationer över svensk vaggvisa (Variations on a Swedish Lullaby)

flute, violin and guitar

Composed: 1992

Duration: 4,5'

En Dag Op. 19

sonata for recorder and harpsichord

Composed: 1992

Duration: 13'

Fp: Jari S. Puhakka, rec, Pekka Vapaavuori, harpsichord Kuopio 16.5.1993

Yhdeksän hetkeä Pietarissa (Nine Moments in St. Petersburg) Op. 20

suite for flute, oboe and guitar

Composed: 1992-1994

Duration: 26'

Fp: Composer, fl, Pekka Nyysönen, guit. Pekka Parkkinen, oboe, Kuopio 12.11.1995

Three Flute Quartets Op. 22a, 22b, 22c

(Flute Chamber II) 4 flutes

Composed: 1993

No 1 "Snow Flurry" (Lumituisku) Fp: 19.3.1997 Kuopio

No 2 "Faux Bourdon" Fp: 14.11.1997 Kuopio

No 3 "Cliché" Fp: 5.5.1993 Kuopio

Duration: 8:00 + 8:00 + 6:00

Jerico Op. 23

fantasy for brass ensemble

Composed: 1993

4 trp, 4 trb, 2 hn, tb, perc.

Duration: 12,5'

Fp: Itä-Suomen Vaskiyhtye/Composer, cond. Kuopio 11.10.1994

Sonata for Flute and Piano Op. 27

Composed: 1996

Duration: 15'
 Fp: Sirpa Piironen, fl, Olli Hautala, pno, Riistavesi 6.7.1997

Bacchanalia Op.28

trio for flute, cello and accordion

Composed: 1997

Duration: 6'

Fp: Composer, fl, Timo Törmä, vcl, Petri Makkonen, acc
 Tallinn 5.3.1998

Revontulet (Northern Lights) Op. 29

Composed: 1997

flute ensemble (2 picc, 6 fl, cl, pno)

Duration: 4'

Fp: Composer's Flute Choir, Kuopio 13.11.1997

Daphne Op. 33

fantasy for flute ensemble (7 flutes (picc), cello and piano)

Composed: 2000

Duration: 12'

Fp: Flute players of the Kuopio Conservatoire,
 Dance Group of the Kuopion Musiikkilukio, Kuopio, November 24, 2000

Zickzack Op. 34

flute and piano

Composed: 2000

Duration: 3'

Fp: Johanna Väättinen, flute, Petteri Karttunen, piano
 Kuopio 10.10.2000

Kuopio Fanfare for brass ensemble

(3trp, 3hn, 3trb)

Composed: 2000

Duration: 0,40'

Fp: Ismo Vänskä Brass Group, Kuopio 24.11.2000

Kungsvägens trubadurer op. 35

(The Troubadurs of King's Road)

for flute ensemble, (7 fl, pno)

Composed: 2001

Duration: 4'

Fp: Espoo flute players, Espoo 10.2.2002

Sonatina for Flute and Piano, op. 37

Composed: 2002

Duration: 6,05'

Fp: Emmi Pekkarinen, fl, Tuukka Koistinen, pno
 Siilinjärvi 6.12.2002

Variations on "La Donna è mobile" op. 38

for flute ensemble (4 fl, 4 picc, pno)

Composed: 2002

Duration: 4'

Fp: Composer's Flute Choir, Kuopio 17.11.2002

Triologi op. 39

for Flute, Guitar and Cello

Composed: 2003

Duration: 7'

Fp: Composer, fl, Markku Laakso, guit, Timo Törmä, vcl.
 Granada 19.2.2003

Fortuna op. 40
for flute ensemble (6 fl (2picc), afl, pno)
Composed: 2003
Duration: 7'
Fp: Composer's Flute Choir, Kuopio 21.11.2003

Flute Quartet No.4 "Castello" op. 42
Composed: 2004
Duration: 4'
Fp: Flute Teacher's Quartet, Porvoo 13.3.2005

Flute Trio No. 2 op. 43
"The Shepherd's Daydream" / "Lammaspaimenen päiväunet"
Composed: 2004
Duration: 3'
Fp: Susanna Bunda's Flute Trio, Kuopio 10.6.2005

Festivo for Brass op. 44
(3 trp, 2 trb, hn, tb)
Composed: 2004
Duration: 9,5'
Fp: Tapani Heiskanen's Brass Group, Kuopio 26.11.2004

Flute Trio No. 3 op. 45
"Floating" / "Leijaillen"
Composed: 2004
Duration: 3,5'
Fp: Vuokko Vuolle's Flute Trio, Kuopio 11.5.2005

Flautoduetto no.1 Op. 46a
Composed: 2005
Duration: 4,10'
Fp: Hanna Hautsalo, Riitta Heikkilä, flutes, Kuopio 23.2.2005

Lumikki (Snow White) op. 47
A mini musical for young flutists
7 flutes + flute teacher
Composed: 2004
Duration: 4'
Fp: Liisa Toiviainen's Flute Group, Porvoo 13.3.2005

Ballade and Scherzo Op. 51
flute and piano
Composed: 2005
Duration: 5:30
Fp: Laura Bergman, fl, Henri Ripatti, pno, Kuopio 20.2.2006

Orpheus' Return Op. 50
extended flute choir: 8fl, 2picc, afl/cl, bfl/fg, vcl, cb
Composed: 2005
Duration: 7:00
Fp: Composer's Flute Choir, Kuopio 8.4.2006

Linnanportilla op. 56
fanfare for 4 trumpets
Composed: 2006
Duration: 3:30
Fp: Kuopion trumpettiyhtye, Kuopio 15.11.2006

Teno op. 53
fl, cl, vl, vla, vcl, cb, pno
Composed: 2006

Duration: 7:00
Fp: Kuopion Salonkiorkesteri, Kuopio 29.10.2006

Sonata No. 2 op. 52

flute and piano
Composed: 2006
Duration: 17:00
Fp: Composer, fl, Kirsti Huttunen, pno
Kuopio 8.10.2007

Grasshoppers (Heinäsiirkat) Op. 60

extended flute ensemble (2 picc, 9 fl, 2cl, vcl)
Composed: 2007
Duration: 10:00
Fp: Kuopio All Stars Flutegirls, Kuopio 6.11.2007

Middle-East Fantasy Op. 59

fl, cl, vcl, hpd
Composed: 2007
Duration: 10:00
Fp: Anna Mutanen, fl, Anna-Maija Lappalainen, cl,
Eeva Enqvist, vcl, Anni Poikonen, hpd
Kuopio 6.11.2007

Happy Days Op. 68

for flute and organ (or strings)
Composed: 2008
Duration: 4:00
Kuopio 22.4.2009 Päivi Kukkonen, fl, Amko Strings/R. Tikkanen

Tango Fantasy

for two flutes
Composed: 2009
Duration: 3:00
Fp: Veronica Ski Berg, Siri Beate Rygg, flutes
Ski, Norway 5.5.2009

I väntan Op. 71

sopr, vcl, vibr, hp
Composed: 2009-2011
Lyrics: Mårten Westö
Duration: 8:30
Fp: Marjatta Airas, sopr, Tero Airas, vcl,
Barbara Reunamäki, vibr, Silja Kallio, kantele
Kuopio 9.5.2011

Oboe Ballade Op. 72

for Oboe and Organ (or Piano)
Composed: 2009
Duration: 6:30
Fp: Kuopio 20.11.2011
Pekka Parkkinen, ob, Heikki Mononen, org.

Kuopio-Fanfare II

trp, hn, trb
Composed: 2009
Duration: 2:00
Fp: Kuopio 24.1.2010
Ismo Vänskä, trp, Jarna Virtanen, hn, Jari Lehtosaari, trb

Toccata Fantasy Op. 75

for Clarinet and Organ

Composed:2011
 Duration: 6:00
 Fp: 27.2.2012 Kuopio,
 Rauno Tikkanen, clar, Jan Lehtola, organ, Alavan kirkko

Divertimento Op. 76
 for Horn and Cello
 Composed:2011
 Duration: 8:30
 Fp: Kuopio 27.11.2011
 Jarna Virtanen, hn, Heidi Miettunen, vcl

Triologue no 2 Op. 78
 for Trumpet, Cello and Piano
 Composed:2011
 Duration: 13:30
 Fp: Iisalmi 14.2.1012
 Ismo Vänskä, trp, Sanna-Kaisa Ruoppa, vcl, Jari Tyni, pno

Capriccio Op. 80
 for Violin and Piano
 Composed:2012
 Duration: 7:00

Tapio Op. 81
 for Flute and Kantele or Harp
 Composed:2013
 Duration: 9:30
 Fp: Kuopio 6.10.2013, Composer, fl, Silja Kallio, kantele

Hefaistos' Dream Op. 84
 for Clavichord and Kantele (or Harpsichord and Harp)
 Composed:2014
 Duration: 7:00
 Fp: Kuopio 21.9.2014, Pekka Vapaavuori, clavichord, Silja Kallio, kantele

Sextet for Winds and Piano Op. 87 **New!!**
 for Flute, Oboe, Clarinet, Bassoon, Horn and Piano
 Composed:2015
 Duration: 14:00

Works for Solo Instrument

Terpsikhore
 suite for solo flute
 Composed: 1987
 - Muse for dance of Tracia
 - Born from the Seafoam at Copper Island
 - Satyr of Phrygia
 Duration: 7,5 min.
 Fp: Outi Karjalainen, Kuopio 16.2.1988

Sonatina for Solo Clarinet Op. 10
 Composed: 1990
 Duration: 6:00
 Fp: Rauno Tikkanen, Kuopio 24.2.1991

Variationer över svensk folkmelodi

(Variations on a Swedish Folk Melody)
 for solo flute
 Composed: 1991
 Duration: 3'

Itkevän huilun muunnelmia (Variations on "Crying Flute")
 for solo flute
 Composed: 1995
 Duration: 2,20'

Taitava huilisti (The Skillfull Flautist) Op. 16
 collection of studies
 Composed: 1992

50 pientä huiluetydiä (Fifty Little Flute Studies) Op. 25
 Composed: 1994

Peruskuviot huilulle (Basic Technique for Flute) Op. 26
 Composed: 1994

Before the Beginning of Time Op. 32
 for solo flute
 Composed: 1999
 Duration: 3,13'
 Fp: Sanna-Mari Hiekka, Kuopio 3.5.2000

Minidrama 1 & 2 op. 36a, 36b for solo flute
 Composed: 2002
 Duration: 2,15'+ 2,30'
 Fp: Minidrama 1, Hanna Murto, Kuopio 10.12.2002
 Minidrama 2, Eeva-Kaisa Ruuskanen, Kuopio 18.3.2003

Sacromonte Op. 54
 solo guitar
 Composed: 2006
 Duration: 7:30
 Fp: Kai Nieminen, Tampere Biennale 7.4.2006

Four Winds for Flute op. 55
 solo flute
 Composed: 2006
 Duration: 10:30
 Fp: Åsa Gustavsson, Vantaa 9.11.2006

Samba Fantasy
 solo flute
 Composed: 2008
 Duration: 5:30

Sonata for Guitar "Guitar Café" Op. 63
 solo guitar
 Composed: 2008
 Duration: 10:30

Tranquillando Op. 67
 solo guitar
 Composed: 2008
 Duration: 6:00
 Fp: 15.3.2009 Jyväskylä, Kai Nieminen, guitar

Lacrimosa Op. 77
solo alto flute or flute
Composed: 2011
Duration: 4:40
Fp: Kuopio 20.11.2011
Susanna Bunda, alto fl.

Choral Works

Järvien konsertto (Concerto of the Lakes)
mixed choir and ensemble/mixed choir a cappella
1010/0000/10/ str, pno, mixed choir
Composed: 1988 revised 1995
Duration: 5:10
Fp: Kuopion Salonkiorkesteri, Sibelius-Academy Chamber Choir, cond. Kai Huopanen,
Kuopio 18.3.1989

Arrangements

Huilukamari I (Flute Chamber I)
collection of transcriptions for 4 flutes
Composed: 1993

Kansansävelmiä huilulle (Finnish Folk Tunes for Flute)
collection of folk tune arrangements
flute and piano (fl, fl+pno or guit, 2 fls)
Composed: 1995

Pajupilli (The Willow Pipe)
collection of finnish folk tune arrangements
flute and piano (fl or ob or vl+pno, 2 fls, 3 fls)
Composed: 1996